

~~Invent. A. 2228~~

EPMorilej.

an. 4868.

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

POESII

B
15919

VOLUMUL I

DOINE SI LACRIMIOARE

15920

BUOURESCĂ

Editura Librăriei SOCECŪ & Comp.
7, Calea Mogosoei, 7

1875

1527.

16413

BUCURESTI
4868

1961

ON TROL 1957

RC 77/04

Stabil. Litho-Typografic: SOCECŪ, SANDER & TECLU.
[4203]

B.C.U. Bucuresti

C7527

CUPRINDEREA

VOLUMUL I

DOINE

1842 - 1852

	<u>Pag.</u>
I — Doīna	3
II — Baba Cloanța	6
III — Sora și Hoțul	15
IV — Craiu-nouă	19
V — Maghiara	25
VI — Altarul Monastirei Putna	32
VII — Andrii Popa	35
VIII — Groza	40
IX — Ursiții	43
X — Strigoial	48
XI — Ceasul reu	52
XII — Strunga	57
XIII — Cântic hăducesc	60
XIV — Fêt-Logofêt	64
XV — Hora	67
XVI — Sburătorul	71
XVII — Tatarul	74
XVIII — Cinel-Cinel	76
XIX — Mindrulița de la munte	78

	Pag.
XX — Dorul Româncei	80
XXI — Cântic ostășesc	83
XXII — Dorul	85
XXIII — Doňa ţubirei	87
XXIV — Mărioara Florioara	90

LĂCRIMIOARE

I — Steluța	119
II — Lăcrimioare	122
III — 8 Mart	124
IV — De credî in poesie	130
V — O noapte la țeară	132
VI — Veđi tu vulturul	136
VII — Despărțirea	138
VIII — Dulce ânger	141
IX — Cântic de fericire	143
X — Păscarul Bosforuluă	146
XI — Așteptarea	150
XII — Venetia	153
XIII — Barcarolă Venetiană	157
XIV — Biondineta	160
XV — O seară la Lido	164
XVI — Gondoleta	167
XVII — Canțonetă Napolitană	169
XVIII — Visurile	171
XIX — Adio.	173
XX — Pe marea	177
XXI — Ursita mea	180
XXII — La Venetia mult duioasă	184

SUVENIRE

	Pag.
I — Visul	189
II — Pe malul mărei	193
III — Păserica	196
IV — Maiorului I. Bran	198
V — Desrobirea țiganilor	200
VI — Odă către Bahluiă	202
VII — Zimbrul și vulpea	204
VIII — Curcile	206
IX — Frumoasă copilită	208
X — Adevărul și minciuna	210
XI — Pe un Album	212
XII — Romanță	213
XIII — Adio Moldovei	215
XIV — La mormântul lui Gr. Romalo	218
XV — Întoarcerea în țeară	220
XVI — La moartea lui P. Cazimir	223
XVII — Dridri	225
XVIII — Umbreii lui N. Ghica	230
XIX — Dor de călătorie	234
XX — Bosforul	236
XXI — Strofei lui C. Negri	239
Note	245

D O I N E

1842-1852

1842-1852

1842-1852

I

D O Ī N A

Doīna, doīnītă !
De-aș avea o puīculită
Cu floră galbine 'n cosită,
Cu floră roșiă pe guriță !

De-aș avea o mîndrulică
Cu ochișoră de porumbică
Și cu suflet de voīnică !

DOĨNA

De-aş avea o bălăioară
 Naltă, veselă, uşoară
 Ca un puiu de căprioară !

Face-m'aş privigoare
 De-aş cânta noaptea'n răcoare
 Doïna cea dismierdătoare !

*

Doïna, doïniţă !
 De-aş avea o puşculiţă
 Şi trei glonţi în punguliţă
 Ş'o sorioară de bărdiţă !

De-aş avea, pe gândul meu,
 Un cal aprig ca un leu,
 Negru ca păcatul greu !

De-aş avea vr'o | septe | fraţi
 Toţi ca mine de | barbaţi |
 Şi pe zmei încălecaţi !

Face-m'aş un vultur mare
 De-aş cânta ȣiu, la soare,
 Doîna cea de resbunare !

*

Doîna, doînîşă !
 Şi'î-aş dice : Mîndrulişă,
 Mě jur p'astă crucilişă
 Së te ȣin ca un bădişă !

Şi'î-aş dice : Voînicele,
 Së te'ntreci cu rîndunele
 Peste dealuri şi vâlcele !

Şi le-aş dice : ȣepte fraţi,
 Faceti cruce şi juraţi
 Viî în veci së nu vë datî !

Haî, copiî, cu voînicie
 Së scăpăm bîata moşie
 De pâgânî şi de robie !

*

II

BABA CLOANȚA

Baba'ī calul draculuī.
(Vorbă vechie)

Sede baba pe călcae
În tufarul cel uscat,
Și tot cată ne'ncetat
Când la luna cea balae,
Când la focul cel din sat.

Și tot toarce, cloanță toarce
Din măsele clănțănid
Și din degite plesnid.
Fusu'ī răpide se'ntoarce,
Îute'n aer sfârñind.

„Fugă Urîte! baba dice,
 Peste codrul cel frunulos,
 În pustiū intunecos!
 Fugă, s'alerge-acum aice
 Dragul mîndrei, Făt-frumos.

„De-a veni el după mine
 Să'l iubesc ești, numai ești,
Dare-ar Domnul Dumneșteu
 Să 'i se'ntoarcă tot în bine
 Cum se'ntoarce fusul meu!

„Ear de n'a vrea ca să vie,
Dare-ar Duhul necurat
 Să fie 'n veci fărmecat,
 Si de-a ăduluiurgie
 Vecinic să fie-alungat!

„În cap ochiū să 'i se'ntoarcă
 Si să 'i fie graiul prins,
 Ear Satan, c'un fer aprins,
 Din pept inima să 'i stoarcă
 Si s'o ardă'n foc nestins!

„Feară-verde sĕ'l gonească
 Cât va fi câmp de gonit
 și lumină de zărit.
 Noaptea âncă sĕ'l muncească
 Sânge roș și Hraconit!“

Toarce baba mai turbată!
 Fusu'ī sboară nevăđut
 Căci o stea lungă-aă căđut,
 Pe lună s'aă pus o pată
 S'în sat focul aă scăđut:

„Dragă puňule, băete,
 Trage'ți mâna din cel joc
 Ce se'ntoarce lângă foc,
 S'ochii de la cele fete
 Cu ochi mari făr'de noroc.

„Vin' la mine, voînicele,
 Că eă noaptea 'tă-oiă cântă,
 Ca pe-o floare te-oiă căta,
 De diochi, de soarte rele
 și de șerpă te-oiă descântă.

„Vař! din ȣiuă cea de vară
 Când, prin luncă rătăcit,
 Cântař Doňa de ūbit,
 Cu-a mea inimă amară
 Sufletu'mi s'ař învrăjbit!

„Adă'mi fața ta voňoasă
S'ař těř ochi de dismierdat,
Că mě jur în ceas curat
Sě'tři torc haňne de matasă,
Haňne mîndre de'mpérat.

„Vîrcolaciuł se lăťesce
 Sus, pe lună, ca un nor.
 Vin' ca paserea 'ntr'un sbor
 Păń'ce vîařa'mi se sfîrșesce
 Ca și lâna din fuřor.“

Baba Cloanța geme, plângé,
 Căci fuřorul s'ař sfîrșit
 Ear voňicul n'ař venit!
 Mânele cumplit iši frângé,
 Crunt strigând spre resărit:

,Sař din hăř făř' de lumină
 Tu, al ceruluř dušman !
 Tu ce 'n veacuri schimbř un an
 Pentru-un suflet ce suspină,
 Duhul reuluř, Satan !

,Tu ce stingř cu-a ta aripă
 Candela de pe mormînt
 Unde zacă moaște de sfînt,
 Când încungiuri înr'o clipă
 De trei ori acest pămînt !

,Vin' ca 'n ceasul de urgie
 Când sboră noaptea blăstemând,
 Ca să'mi facă tu pe-al meū gând,
 Că de-acum pe vecinie
 Tie sufletul îmă vînd !“

Abie ȣice și de-odată
 Valea, muntele vuescă,
 În nori corbiř croncăescă,
 Si pe-o creangă ridicată
 Doř ochi dušmani strelucescă !

„Eă pe mîndru'ți 'l-oiă aduce,
 (Sbeară-un glas ce dă fioră)
 Pintre șerpă și pintre floră
 La cea baltă de mări duce
 Si 'mpregiurui de trei ori!“

Baba Cloanța se pornește
 Fără grija de peccat,
 Cu Satan încălecat
 Ce din dinți grozav scrâșnesce
 Si tot blastemă turbat.

Saltă baba, fuge, sboară
 Cu sufletul după dor
 Ca o buhnă la isvor,
 Si'n urmă'ī se desfășoară
 Toată lâna din fuitor.

Fuge baba despletită
 Ca vîrtejul fioros
 Sus, pe malul lunecos,
 Si'n tacerea adîncită
 Satan urlă furios.

Mii de duhuri esă la lună
 Pintre papură sburând,
 Și urmează șuerând,
 Baba Cloanța cea nebună
 Care-aleargă descântând.

Codrul sună, clocotesce
 De-un lung hohot păn' în fund.
 Valea, dealul îi respundă
 Prin alt hohot ce'ngrozesce,
 Dar pe dînsa n'o pătrundă !

Ea n'aude, nică nu vede,
 Ci tot fuge ne'ncetăt
 Ca un duh însăşimintat,
 Căci Satana o răpede *(după răpide ad)*
Cătră țelul departat.

Dece pasuri încă grele...
 Mîndrul că'să-a dismierda,
 Ca pe-o floare 'l-a căta,
 De diochă, de soarte rele
 Și de șerpi 'l-a descântă.

Doி paෂi âncă... Vai! în luncă
 Tipă cucosul trezit;
 Ear Satan afurisit
 Cu-a sa jertfă se aruncă
 În băltoiu, mucedît!

Sbucnind apa'n nalte valuri
 Mult în urmă clocoți,
 În mari cercuri se'nverți,
 Și de trestiř, și de maluri
 Mult cu vuet se isbi.

Eară'n urmă liniștită
 Dulce unda'și alina,
 Și în taină legăna
 Fața lunei înălbită
 Ce cu ȳiu se'ngâna...

Când pe maluř trece noaptea
 Călătorul șuerând,
 Pintre papuri când și când
 El aude triste șoapte
 Ș'un glas jalnic suspinând:

„Vin' la mine, voănicele,
Că eă noaptea 'tă-oïu cânta,
Ca pe-o floare te-oïu căta,
De diochă, de soarte rele
Și de șerpă te-oïu descânta!

1842. — Mircescă

III

SORA ȘI HOTUL

Sus, în deal, la monăstire
 Plânge sora 'ntr'o grădină,
 Plânge noaptea și suspină
 Dup'a lumei fericire :

„De când eū eram copilă
 Sint de toți ai mei uîtată
 Si de rude fără milă
 În pustiuri lepădată !

„Fără vină, din născare
Mě veduiū eū pedepsită,
Și de-a lumei dismierdare
Mě simțiiū în veci lipsită !

„În amar trăind de mică,
Ochi'mi plângă, sufletu'mi gême,
Și, ca pomul ce jos pică,
Viața'mi cade fără vreme !

Imprevedibil
„Ah ! sfîrșească-se îndată
Astă viață de durere !
Vie moartea așteptată
Că o dulce mîngâere !“

— Ce spui, dragă sorioară ?
(Dise hoțul din pădure,)
Cu-ai tăi ochi ca doă mure,
Tu, frumoasă lăcrimioară,

„Tu să mori, dulce minune !
Și de Domnul nu'ți e frică ?
Dragă soră tinerică,
Fă trei cruci și o rugăciune.

„De vrei ochii se'ți lucească
 Într' un raiu de veselie,
 Și ca floarea din câmpie,
 În pept inima se'ți crească ?

„Haă cu mine'n codrul verde
 S'audă Doňa cea de jale
 Când plăeșii trecă în vale
 Pe cărarea ce se perde.

„Să vedă șoimul de pe stîncă
 Cum se'naltă, se isbesce
 Peste corbul ce zăresce
 În prăpastia adîncă.

„Ear ciocoăul cum se pleacă
 De mă vede la potică !
 Cum, smerit, în genunchi pică
 Și de fală se desbracă !

„Am doi zmei de bună-cale,
 Doi!.. nică vîntul nu'î întrece !
 Am tovarăși doișpredece
 Și la briu patru pistoale.

Am la pept o cruciliță
 Cu lemn sfînt, cu moaște sfinte,
 Șîn pept inimă ferbinte
 Ca ferbintea ta guriță.

„Am o peatră nestimată
 Care noaptea viu lucesce
 Precum ochiuță ce pândesc
 Fericirea depărtată.

„Lasă tot, neagră chilie,
 Comanac, metaniă, rasă;
 Și de vreă a fi voioasă
 Ca o ăi de voînicie,

„Vin' în lumea fericită
 Cu voînicul ce te chiămă,
 Căci cu dînsul nu e teamă,
 De-a mai fi călugăriță!“

De-aă mers sora, nu e scire;
 Ear de-atunce pin grădină
 Nică nu plângé, nici suspină
 Nime 'n deal la mănăstire.

IV

CRAIŪ-NOŪ

Pe când la cuibui paserea sboară
C'un țipet jalnic ca un suspin
Sî, plecând capul sub aripioară,
Pe creanga mică adoarme lin,

Zamfira tristă din cort eșise
Sî cu ochi umedî lung se uîta
La cornul lunii ce se ivise
Vîrsând pe fruntei lumina sa.

De când în lume gingașa fată
 Zimbia ca floarea de pe câmpii,
 Numař de soare fu sărutată
 Pe sinuř fraged, pe-ař sei ochi viř.

Pěrul seř negru ca nori de ploae
 De-alung pe umeri neted cădea.
 Ades copila mîndră, vioae,
 De soare 'n pěruř se ascundea.

Ear când pe frunteř ducea cofită
 Cu apă rece de la isvor,
 Când era umedă-a sa guriță
 Siř sâlta floarea pe sinisor,

Toři trecătorii simteau de-odată
 O sete mare în peptul lor;
 Beař multă apă, cătând la fată,
 Si urmař drumul oftând de dor.

Ea cânta dulce ca ciocârlia
 Ce ciripesce vesel în ziori,
 Si suna gingař atunci câmpia
 Ca de un freamet de Sburători.

Ades bětrâniř stānd īmpreună
 Si ascultānd-o pe lāngă foc,
 Trägeař cu sorții noaptea, la lună,
 Si vesteauř feteř mare noroc.

Dar īntr'o seară sus, pe movilă,
 O Babă-Cloaňta din bobř trāgēnd, | *explicativ* *Vov*
 I-ař dis cu spaimă: sě fugi, copilă,
 De străin mîndru cu glasul bland !

De-atuncă Zamfira īn multe rînduri
 Videao umbră sburând pin nori,
 Si toată noaptea sta ea pe gânduri
 În doruri tańici, īn dulci fiori.

Acum ea, tristă, din cort eșise
 Si cu ochi umedî lung se uîta
 La cornul lunii ce se ivise,
 Ear glasuř jalnic aşa cânta :

„Craiū-nou strelucite !
 „Plânsă m'ai găsit,
 „Cu gânduri măhnite, |
 „Cu chipul cernit.

*Ble
ciat
t scu*

„Inima'mi jălesce,
 „Dar nu sciū ce vrea;
 „Nu sciū ce doresce
 „Inimioara mea.

„Căci aude noapte
 „Freamete de sbor,
 „Ş'apoī blânde şoapte
 „Ce'ī şoptescū din nor.

„Ear a dilei rază
 „Când lucesce sus,
 „Mult apoī visează
 „Visul ce s'aū dus.

„Craiū-noū! vin' cu bine,
 „Cu bine te du,
 „Dar jalea din mine
 „Sě nu'mi-o laši, nu!

„Sě mě laši cu salbă
 „De galbină frumoşă,
 „Cu naframă albă
 „Şi iminiř roşă.

„Să mă lașă ferice,
 „Cu doru 'mplinit,
 „Sburând tu de-aice
 „Craiū-noū mult ţubit!“

Eată că'n valea cea 'ntunecată
 Un străin mîndru atunci trecu,
 Auđi glasul, veni îndată
 Să în calea fetei pe loc stătu. *(populația)*

Blândi erau ochii, blândă-era fața,
 Blând era glasul celuī străin !
 Căci trecu noaptea, și dimineata
 Găsi copila fără suspin.

Trei gile 'n urmă ea avea salbă,
 Salbă de galbină pe-al seū grumaz,
 Avea pe frunte naframă albă,
 Ear floră nici una pe-al seū obraz !

Trei gile 'n urmă Craiu-noū se duse
 Si cu el mîndrul străin peri,
 Sermana fată în drum se puse
 Si mult îl plânse, mult îl dori !

Treă dile 'n urmă, colo, pe vale
Remase singur un băet mormint!
Ş'ades de-atunce un glas de jale
Şoptind s'aude astfel prin vînt:

„Tu ce spui vesel, sus pe movilă,
„La cornul lunii taînicuţi gând,
„Când vine noaptea, fugă, fugă copilă
„De străin mîndru cu glasul bland!“

V

MAGHĂARA

Cu ce jale, ce amar
Plângă doி ochă peste hotar !
Cât se bate, cât suspină
O inimă de dor plină
Colo 'n țeara cea vecină !

Mîndri'să ochiă ca din raiă,
Dulcă ca soarele din maiă.
Inima e mîndră eară
Căci ea saltă ca o fîiară
În sin falnic de Maghiară.

De-ař fi pasere sař věnt,
 S'alergrí lumea pe pámint,
 Ca Maghiara scumpă floare
 N'ař videa lucind la soare,
 Nicř în luncă, la recoare !

Alb 'ř-e sinul, dulce crin,
 Dar hrănesce-amar suspin !
 Negri'sř ochiř, cu văpae,
 Dar pe fařa eř balae
 Se topescř ca norř de ploae,

Căcř un Domn Român vestit
 Peste munři ař năvălit
 S'ař luat cu vitejie
 Multe suflete 'n robie
 Si Maghiariř nemeši o mie !

Ař plecat Domnul Român !
 Robiř după-al lor stăpân
 Ař eřit plângênd din țeară,
 S'ař remas trista Maghiară
 Cu ochř plânsř, cu jale-amară !

De trei ȣile plânge-acum !
 De trei ȣile cată 'n drum,
 Dar nimică nu zăresce,
 Căci ūbitul ce jălesce
 Pe drum nică că se ivesce !

Unde'Ȣ mîndrul tău ūbit ?
 În ce cale—'Ȣ rătăcit ?
 Unde 'Ȣ Doamne ! de nu vine
 De trei ȣile lângă tine ?
 Cine-a spune unde 'Ȣ, cine ?

VaȢ ! cu jale, cu amar
 Plânge el peste hotar !
 Ca și tine el suspină
 Cu inima de dor plină
 Colo 'n ūteara cea vecină !

Ear de vreȢ tu să'l mai vedă,
 Peste munți să te răpedă
 Într'a Zimbrulu'i Domnie
 Unde zacă mulți în robie,
 Si Maghiari nemeșă o mie.

Peste codri, peste munți,
 Peste ape fără punți,
 Unde'su florile frumoase,
 Unde'su fetele voioase,
 Unde'su Doinele duioase.

Să te duc să resărit,
 La cel loc nebiruit
 Unde'su paloșele crunte,
 Unde cresc stejari la munte,
 Unde nascu voiniči de frunte!..

Eată 'n ziori c'aă și plecat
 Pe-un cal alb ne'ncălecat
 Maghiarina, mîndra fată,
 În barbat mîndru schimbată
 Si cu paloș înarmată.

De-aă fi pasere saă vînt
 N'aă ajunge-o pe pămînt,
 Căci ca vîntul ea nu sboară,
 Nicăci paserea ușoară
 Dar ca dorul ce omoară!

Şesuri, văi, norii din cer
 În urmări de departe peră.
 Cine-o vede, o zăresce
 Ca o stea care lucesce
 Şi în văzduh se mistuesce.

În codri merei pustii
 Unde urlă fiare miă
 Aă intrat fata voïnică
 Şi se duce fără frică
Pe-o strimtoare de potică.

Umbra noptei s'aă lătit,
 Groaza 'n lume s'aă pornit,
 Vîntul suflă, vijiesce,
 Codrul urlă, clocotesce, | *onomatopee*
 Tunetul în cer vuesce. | — de cărat

Dar ea 'ndeamnă tot mereu
 Calul ce resuflă greu
 Şi mult drum în urmă 'i lasă;
Că cine doru'l apasă,
De furtuni ceresci nu'i pasă!

| *folk song*
superstition legend
 (P)

Eată-aŭ sosit în ceas rĕu
 Pe malul unui pîrău,
Pîrău mic și fără nume
 Ce curgea tañic în lume,
 Pintre floră revërsând spume.

„Haĭ, voĭnice la cel mal,”
 (Dis'aŭ fata cătră cal.)
 Dar pe loc calul s'opresce,
 În pămînt ochii țintesce
 Si cu groază sforăesce.

„Haĭdeți, haĭ cu Dumnezeu
 „Să găsim pe dragul meu,
 „Că de mult amar de vreme
 „După el sufletu'mi gême !
 „Haĭ, voĭnice, nu te teme ...

Calul trist aŭ răncerezat *z u e c h e j a t*
 S'în pîrău navală-aŭ dat. *b.y. moldov?*
 Apa'î crudă ca o fiară ! ..
 Ear pe mal din unde-afară
 N'aŭ eşit bîata Maghiara !

Când luci lumina 'n zioră,
Zăcea trupuă ~~pintre~~ floră,
Lângă malul alb de spume...
Și de-atunci pîrău'n lume
Poartă-a Maghiarinei nume.

1843 — Slatina.

VI

ALTARUL MONASTIREI PUTNA

Domnul Stefan, viteaz mare, ce-aă dat groaza prin păgână,
Locaş sfînt Creştinătăeşti astăđi vrea să facă dar,
Şi pe malurile Putnei, cu viteji seă Română,
Însuşi merge să aleagă locul sfîntului altar.

Mare obştie 'l urmează şi pe culme se lătesce
Precum aburi pe baltă când lumina asfinţesce.

Căpitani, ostaş cu zale şi cu platoşe de fer,
Pe-aă lor căi sirepi staă mîndri ca la semnul de resboiu.
A Moldovei steag de fală filfie falnic în cer;
Buciumul vuesce 'n munte, sună valea de cimpoi.

Eată că lângă-o movilă Domnul Stefan s'aŭ oprit !
Totul tace ! . ochii țintă, stă poporul neclintit.

Trei ostași cu arce 'n mâna pe movilă-acum se urcă ;
Boi, ca zimbrul, ageră, mîndri, naltă ca bradul de la munte,
Pe-aī lor umeri poartă glugă, la brău paloș și pe frunte
Cu-a lor lungă și negre plete se coboară-o neagră țurcă.

Ei ades cu-a lor sageată răpedită sus, în nor,
Pintre-a fulgerilor focuri aŭ oprit vulturu 'n sbor.

Multe fiare din cei codri, mulți dușmani tineri, semetăi,
Drept în inimă, drept în frunte aŭ simțit a lor sageți,
Căci ei săntă arcașii vrednică a lui Stefan Domn cel mare
Ce și gătesce-acum sageata s'o isbească 'n depărtare.

— „Copi, trageți... eū vreū astăđi sě mě'ntrec în arc eu voi.“ —
Astfel dice Domnul Stefan ! .. ear voinicii amendoi
Se plecă, arcele și încoardă, tragă ... sageatile lor sboară,
Spintecă răpide vîntul ce dă foc și vîjiesce,
Se tot ducă, se ducă ca gândul, și de-abia ochiul zăresce
Pe câmp departe, departe locul unde se coboară.

Ura 'n ceruri se ridică ! Urlă dealul, clocotesce !
 — „Să trăiți, copii !“ — le dice Stefan ce-acum se gătesce.

Zbîrnîe coarda din arcuĭ, fulgeră săgeata 'n vînt,
 Pere, trece mai departe și intr'un paltin vechiŭ s'aŭ frânt.

— „Acolo fi-va altarul !“ — dice falnicul monarc
 Ce se 'nchină și se pleacă pe resboănicul seŭ arc.

— „Să trăească Domnul Stefan !“ — Miĭ de glasuri îl urează,
 Si poporul jos, pe vale, umilit îngenunchează !

1843.—Bucovina.

VII

ANDRIĬ-POPA

Cine trece 'n Valea-seacă
Cu hamgerul fără teacă
Și cu peptul desvălit?
Andriĭ-Popa cel vestit!

Şepte ani cu voïnicie
'Şi-aŭ bătut joc de Domnie
Și tot pradă ne'ncetat,
Andriĭ-Popa, hoṭ barbat!

*

Di și noapte, de călare
 Trage bir din drumul mare
 Și din țeară peste tot!
 Fugă neferiă cât ce potă

Căci el are-o pușcă plină
 Cu trei glonță la rădăcină,
 Șăre-un murg de patru ani
 Care mușcă din dușmană,

lun [Șăre frață de cruce șapte
 Care-aș supt sânge cu lapte,
 Și nu-i pasă de nimic,
 Andrii-Popa cel voînic !

Căpitane, frățioare, *vep*
 Ce se vede despre soare?
 Să zărescă *vr'o* patru cai!...
 N'auđișă tu de-un Mihai?

Căpitane, te gătesce,
 Mihai mîndrul te gonesce,
 Eată'l vine ca un zmeu!
 Fă trei cruci la Dumnedeu.

Cum îi vede 'n depărtare
 Popa strigă 'n gura mare :
 „Haï la goană de neferi !
 „Haï la horă de muieră !

Aă ȣis ! ȣipă, se aruncă,
 Trece ȣes, pîrae, luncă
 Cu fugarul sprintinel
 Si cu hoții după el.

Mihaï mîndrul vine eară,
 Falnic ca un stâlp de pară
 Pe-un cal alb ce n'are loc
 Si din ochi aruncă foc.

Fugă cum fuge-o rîndunică,
 Fugă ca fulgerul când pică,
 Si se ducă voinicii, ducă
 Cu urgie de haïduc !

Pept în pept ! .. cîmpul resună,
 Toți de tot daă împreună.
 Toți la luptă'su inclestați,
 Toți în sânge încrunatați.

Ura, frață! cai nechează,
 Sus văzduhul scînteiază.
 Ura! moartea s'aș ivit!
 Vulturul 'n sbor s'aș oprit!

Di de vară păn' în seară] formula
 Daă voinicii să se peară
 Si cu ferul ascuțit,
 Si cu pumnul amortit.

Sâangele 'n răni gâlgăesc,
 Glasul 'n gură se sfîrșesc.
 Dece'su morță! doă âncă vii,
 Mihaï mîndrul și Andrii.

Andrii fuge făr'de-o mâna,
Prinde murgul la fântână,
Dă peptiș, sare pe řă
Si din gură dice-ășă:

„Sboră, copile sprintinele,
 „Să mă scapă de chinuri grele,
 „Că mă jur, de măi scapa, amindu
 „Ca pe-un frate te-oă cata.“ cesta

Murgul sprinten se răpede.

În zadar! Mihaï mi'l vede!

„Stăi, hoț-popă, dragul meu,

„Să'ți arăt cine sănt eü!“

Și cum dice mi'l chitesce,

Drept în frunte mi'l lovesce!

Ura! vulturul din noră

Răcni falmic de trei ori.

1843 — Ocna.

VIII

G R O Z A

Galbin ca făclia de galbină ceară
Ce aproape' ţ ardea,
Pe-o scândură vechie aruncat afară,
De somnul cel vecinic Groz'acum zăcea;
Ear după el nime, nime nu plânghea !

Poporu ^{fure} 'mpregiuru'i trist, cu 'nfiorare,
La el se uîta.
Uni'i făcea ū cruce; alții, de mirare,
Cu mâna la gură capul clătina
S'incet lângă dînsul își şoptia ū aşa:

„El să fie Groza cel vestit în țeară,
 „Să în sânge 'ncruntat !
 „El să fie Groza, cel ce ca o fiară,
 „Fără nică o grija de negrul păcat
 „Aă stins dile multe și lege-aă călcat !“

Un moșneag atunce, cu o barbă lungă,
 La Groza mergând,
 Scoase doi bani netedă din vechia sa pungă.
 Lângă mort îi puse, mâna'ă sărutând.
 Maă făcu o cruce și dise plângând :

vaf.
 „Oamenă bună ! an earnă bordeiu'mă arsesă
 „Și pe-un ger cumplit
 „Nevasta'mă cu prunciă pe câmp remăsesă.
 „N'aveam nică de hrană, nică tol de 'nvălit,
 „Și nică o putere !.. eram prăpădit !

„Nu așteptam altă din mila cerească
 „Decât a muri,
 „Când creștinul istă, Domnu'l odihnească !
 „Pe-un cal alb ca earnă în deal se ivi
 „S'aproape de mine calul iși opri.

„Nu plângе, îmă dise, n’ăi grijă Române,
 „Fă pept bărbătesc ;
 „Na, să’ťi cumperi haîne și casă și pâne . . .
 „Să de-atuncă copii-mă ce’l tot pomeneșcă,
 „Oameni buni ! de-atunce în tihă trăescă.“

Si, sărutând mortul, bătrânul moșneag
 Oftă și se duse cu-al seū vechiū toeag.
 Ear poporu’n sgomot strigă, plin de jale :
 „Dumneđeū să erte păcatele sale !“

IX

URSITII

Ieſi în vale, la fântână,
Două fete spală lână...
(Cânticul lui Bujor.)

Colo 'n vale, la fântână,
Două fete spălaශ lână,
Spălaශ lână și rideaශ,
Ear din gură-aşa grăiaශ:

„Când a bate vînt de seară
„Prin ogorul de săcară, populă
„De trei ori să discântăm
„S'în fântână să cătăm.

URSĂȚII

„Dacă-a fi să ni se prindă,
„Omă vedea ca'ntr'o oglindă
„De-omă avea sorti cu noroc
„Și ursății cu ochi de foc.“

Cum bătu vîntul de seară
Prin ogorul de săcară,
De trei ori aă (discantat,) discantat,
În fântână aă cătat,

Și pe a-sa limpede față,
Ca prin vis de dimineață,
Aă văduț ele, zimbind,
Două chipuri strelucindă.

Cele umbre bălăioare
Cu gurițe zimbitoare
Pluteau lin, se legănau
Și pe fete le 'ngânau...

*

Eată că pe apă 'n față,
Ca prin vis de dimineață,

Alte două s'aă ivit,
Chipuri mîndre la privit.

Ear aceste umbre noue
Nu eraă ca cele două
Albe ca floarea de crin,
Blânde ca cerul senin,

Ci eraă de vînt pișcate,
Cu păr negru, sprincenă late,
Si cu ochiă şoimuleştă
La ochire mult semetă.

„Ean vedă, soro, ce minune!
(Dis-aă fetele nebune,) „Dorul nostru 'ă implinit...
„Mălt e mîndru la privit!

„Vedă tu cele umbre mute?
„Par că vreă să ne sărute.
„Vedă cum brațele 'ă intindă?
„Par că vreă să ne cuprindă!..“

URSITII

N'aă sfîrșită bîetele fete,
Și pe frunte și pe plete
Nu sciă cine le-aă furat
Câte-un dulce sărutat !

*

Cele fete, la fântână
De-atunci numai spală lână ;
Căci în codri și la drum
Își petrecu dilele-acum.

Acum sciă ce fel s'aruncă
În dușmani glonții din luncă,
Ș'ades ele aă vădut
Ce 'ă fuga de Arnăut,

Că de când pe frunță, pe plete,
Aă simțit mîndrele fete
Câte-un dulce sărutat,
Ele 'n codri aă urmat

Doă voînică cu sprincenă late,
Cu fețe de vînt pișcate
Și cu ochiă soimuleță,
La ochire mult semetă.

X

STRIGOĬUL

În prăpastia cea mare
Unde vîntul cu turbare
Suflă trist, încrucișat,
Vedî o cruce dărâmată
Ce de vînt e clătinată,
Clătinată ne'ncetată?

| Impregiur earba nu cresce,
Si pe dînsa nu'și opresce
Nică o pasere-al ei sbor;

Că sub dînsa 'n oră-ce vreme
 Cu durere jalnic gême,
 Geme-un glas îngrozitor.

Când e noapte fără stele
 Miň de flacără albăstrele
 Se vădă tańic fluturând,
 Și prin ele crunt de-odată
 O fantasmă se arată,
 Se arată blăstêmând.

Călător nenorocite,
 Fugă de-acele căi pocite
 De'ță e calul de bun soiă,
 Că'n mormântul fără pace
 Și sub cruce-acolo zace,
 Zace singur un Strigoiu !

*

Într'o noapte 'ntunecată
 Dulce șoaptă 'namorată
 Prin văzduh încet sbura.
 Două umbre sta în vale,
 Ce, cuprinse'n dulce jale,
 Amor vecinie işi jura.

Ear pe-o culme 'n depărtare
 Se videa mișcând la zare
 Un cal alb, copil de vînt;
 Coamele'ă erau sburlite,
 S'a lui sprintene copite
 Săpau urme pe pămînt.

„Nu te duce, nu, bădiță.“
 (Dicea blânda copiliță
 Cu ochi plânsi, cu glas pătruns.)
 „Ah! te jur pe sfînta cruce!
 „Stăi cu mine, nu te duce...“
 Dar voînicul n'aș respuns;

Ci, stringând-o cu 'nfocare,
 După-o dulce sărutare
 Răpide s'aș depărtat,
 Si, sărind cu veselie
 Pe-al seu cal de voînicie,
 În vîzduh s'aș afundat.

*

Cine-aleargă pe câmpie
 Ca un duh de vîjelie
 Într'al noptii negru sun?

Cine fuge, cine trece
 Pe la ceasul doispredice?...
 Un cal alb cu-al seū stăpân!

Vîntul bate, vîjîesce,
 Falnic calul se isbesce,
 De se'ntrecă ca doă voînică.
 Dar prin neguri eată, eată
 Că lucescă pînă câmp de-odată
 Miî de focurele mici.

Ele sboră, se depărtează.
 Sboară calul, le urmează
 Pășind iute cătră mal.
 Stăi, opresce!... de pe stâncă
 În prăpastia adâncă
 Aă picat stăpân și cal! .

Și de-atunci în fund s'aude
Gemete, blăstemuri crude
 Care trecă pe-al noptii vînt.
 Și de-atunci ades s'arată
 O fantasmă 'nfricoșată
 Care ese din mormînt!

XI

CEASUL REŪ

Pe cel deal, pe coaste,
Trece-o mîndră oaste,
Oaste de Română!
Toți voînicî de frunte
Care mergă se 'nfrunte
Oarde de păgână.

Ear pe-o culme verde
Ce'ntre munți se perde
Staă de mi'ă privescă

Două sorioare,
Albe lăcrimoare,
Care mi' ī jălescū :

— Vedē tu, sorioară,
Oastea se coboară
Colo pe costiș.
Vedē-o cum pētrunde
Pe rēnd și s'ascunde
Colo 'n stejăriș.

Vai! nu se mai vede!
Cine, cine-a crede
Grija ce duc eū,
Oastea că' ī purtată
De bētrânul tată
Si de dragul meū?

Ei se ducū în vale
Unde țeara 'n jale
Geme cu amar,
Căci aū intrat eară
Sabie în țeară,
Paloș de Tatar.

De pe munți în poale
 Cu armele goale
 Ei mi se coboră,
 Și pin cea urdie,
 Dragă, a să fie
 Mare mult omor !

Căci tata bătrânul
 Nu crută păgânul
 Când s'aruncă 'n foc
 El e Român tare
 Ca Stefan cel mare,
 Și om cu noroc.

Pentru el n'am teamă...
 Dar îmi fac de seamă
 Când staț de gândesc
 La dragul Lisandru
 Că'i un copilandru,
 Și mult îl iubesc !

El n'aș vînat âncă
 Decât soimi de stâncă,
 Cerbi cu coarne mari ;

S'acu 'ntēia oară
 Face, sorioară,
 Goană de Tatară.

S'aşa mult 'mī-e frică
 S'inima'mī se strică
 Când gândesc la el,
 Că mult, mult ii place
 Vitejii a face,
 Scumpul tinerel !

— Tacă, biată copilă !
 „Nu'î plângе de milă
 „Iubituluî těü,
 „Câci ferească sfîntul
 „Së'ti fie cuvîntul
 „Dîs într'un ceas rěü !

„Haï la mănăstire
„Ca së dăm de scire
 „Pustniculuî sfînt
 „Së ardă tămîe
 „Ca së nu remâne
 „Tatar pe pămînt.” —

Oastea 'nvingětoare
 Au stins de la soare
 Aprigul dușman;
 Ea se'ntoarce 'n munte
 Avênd chiar în frunte
 Vechiu'ř căpitan.

~~H~~ Ear sermana fată
 În zădar, vař! cată
 Pe iubitul seř!
 El în foc căduse
 După ce făcuse
 Vitejii de zmeu!..

Din bětrâni se spune
 Că suntă ceasuri bune
 Si că rele suntă.
 Vař de acei s'acele
 Care 'n ceasuri rele
 Dicu vre un cuvînt!

XII

STRUNGA

În pădurea de la Strungă
Suntă de cei cu pușca lungă
Care daă chioriș la pungă !

Suntă de cei ce 'mpușcă 'n lună,
Care noaptea 'n frunze sună,
Feciori de lele nebună !

Fă-te 'n laturi, măi creștine,
 Dacă vrei să mergi cu bine,
 Să remai cu viață 'n tine!

În potica fără soare
 Ei te-așteaptă la strimtoare
 Să te prade, să te-omoare!...

În dumbrava cea vecină
 Unde buhna greu suspină,
 Vedî cea zare de lumină?

Opt voînică cu spete late
 și cu mânică sufletecate,
 Staă cu puscele 'ncărcate.

Trei sărută crucea sfintă,
 Trei se luptă greu la trântă,
 Unul drege, unul cântă:

„Olălio, ciocoiu bogate!
 Ici de-aî trece din păcate
 Să'ți arunc doî glonți în spate.

Oliolio, mîndră fetică !
 De-aî veni cole'n potică,
 Să te fac mai frumușică.

,Că mi'î pușca hultuită,
 Și mi'î ghioaga țintuită,
 Și mi'î inima 'ncolțită.

,Ololio, măi Tae-babă !
 Căci nu șuerî mai degrabă
 Să sărim voînică la treabă !

,Pușculiță'mî ruginesce,
 Ținta 'n ghioagă se tocesce,
 Murgul sare, nechezesc... '

,În pădurea de la Strungă
 Ce slujesc pușca lungă
 Fără luptă, fără pungă ?

XIII

CÂNTIC HAÏDUCESC

Earna vine, vara trece
Si pădurea s'aă rărit!
Diua'ă vicol, noaptea'ă rece,
Greul vîeti'ă aă sosit!

Cât mă-a fi earna de mare
Ce-o să facem, vaă de noi!
Fără codru, fără soare,
Fără de bani, fără de ciocoii?

(Sa) pe creanga cea uscată
 Dragă corbi, corbișor.
 Vedî în calea depărtată
 Nu' ū zări vr'un călător?

Călător cu punga plină
 Și cu șal la cap legat,
 Să'mi mai cerc astă rugină
 Și să'mi fac bană de vînat.

erunt

Daleu! codre, frățioare,
 Ce'țî făcuși frunđișul des
 Unde 'n pândă, la recoare,
 Stam sunând din frunđi ades?

Vara trece, earnă vine,
 Și tu, codre, te-ař uscat!
 Trece vara, și ca tine
 Florile 'mi-am scuturat!

Ne-ař ajuns vremea de muncă,
 De scos arma de la brěu,
 De lăsat potica 'n luncă.
 Și de dat capul sub frěu!

Daleū ! dragă primăvara,
 De-aī veni când aș vrea eū,
 Să mař es voňic pin țeară,
 Să fiū ear la largul meū !

Să'mi pun cușma pe-o ureche
 Si să'mi las pletele 'n vînt,
 Si 'n potica mea cea vechie
 Să mě'ntind ear la pămînt.

Să simt ear durda pe spate
 Si să'mi věd ică că lucescă
 Cinci pistoale ferecate,
 Cu hamgierul haïducesc.

Si pe coardař cea pletoasă
 Să'mi dismierd murgul voňic,
 Si pe zarea luminoasă
 El să sboare, eū să'i dic :

„Fugă ca vîntul, fugă ca gândul
 „Măř, voňice năsdrăvan !
 „Căci acum ne-ař venit rîndul,
 „Ař sosit vremea de an,

„Să ținem codrii și valea
„Noi viteji și amendoi.
„La neferi să nchidem calea,
„Să dăm groaza prin cărcoi!“

XIV

FĚT-LOGOFĚT

— O! Fět-Logofete
Cu netede plete,
Cu pěrul de aur!
Stăi, te odihnesce
Că 'n deal te pândesce
Un negru balaur.

— Frumoasă fetiță
Cu lungă cosită,
Cu mîndru colan!

De dînsul n'am teamă
 Câci am pe-a lui seamă
 Al meū buzdugan.

— O ! tînăr semetă
 Cu blânde mândrețe,
 Cu ochiă de foc !
 Balauru'ă mare
 Și milă nu are...
 Stăi, ah ! stăi pe loc.

— Luceafer din stele
 Cu dulcă porumbele
 Pe față de crin !
 Toță zmeiă din lume
 Se'nchină l'al meū nume,
 Tremură și se'nchină.

— Viteze vestite
 Cu arme-aurite,
 Cu dulce cuvînt !
 El peste munți calcă,
 Și'n cer are-o falcă,
 Ș'una pe pămînt.

— Păsarea de munte
 Cu salbă pe frunte,
 Cu salbă de floră!
 Murgul meu când sare,
 Trece peste mare
 și sboară prin noră.

— O! Făt-logofete
 Cu netede plete,
 Cu glasul ceresc!
 Nu te du de-aice,
 Nu te du, voinice,
 Că ești te iubesc!

— Frumoasă fetiță
 Cu lungă cosiță,
 Cu sin fecioresc!
 Pentru-a ta iubire
 Fală său peire
 Vreū să dobîndesc!

lăutărește lăutărește-lăută
lăutărește lăutărește lăută
lăutărește lăutărește lăută
lăutărește lăutărește lăută

lăutărește lăutărește lăută
lăutărește lăutărește lăută
lăutărește lăutărește lăută
lăutărește lăutărește lăută

XV

HORA

Eată ! hora se pornescă
Sub stejar, la rădăcină.
Eată ! hora se năvărtescă...
Vină, puică, vină.

Lângă mine vin' drăguță,
Să te pot stringe de mână
Ca ieră seara, la fântână ;
Mario, Măriuță !

Duh-de-spaimă ! Pei-nălucă !
 Sună bine'n cobză, sună,
 Să nu'ți fac spetele strună
 Si chica măciucă.

Tu, Fes-roș cu găubea lungă !
 Din arcuș trage mă tare,
 Căci în gard am un par mare
 Si multă bană în pungă !

Tot aşa păn' în deseară !
 Mult frumoasă 'mă e puicuța
 Ca o di de primăvară,
 Maria, Măriuța !

Tot aşa, tot voinicesce !
 Nu mă dați, mă, de rușine.
 Căci gurița ce'mă zimbesce
 Vîră dracu'n mine.

Mă-am pus floră la pălărie,
 Mă-am pus floră, mă-am pus mărgele,

Să se uîte cu mândrie

Puicuța la ele.

Am cămeșă cu altiță

Tot de fir și de mătasă.

Am pe spate-o durduliță...

De nimere nu'mi pasă !

Nici de vornic, nici de dracul,

Nici de vrajă ciocoească,

Nici de Turc, nici de Kazacul...

Teara să trăească !

Bateți toti într'o lovire

Să vuească 'n fund pămîntul;

Lumea 'ntreagă să se mire,

Și Dumnezeu sfîntul !

Sunt sătul de biruri grele

Și de plug, și de lopată,

De ciocoii, de zapciele

Și de sapă lată.

Astăđi horele suntă pline!
Crape'mi sura opincuță,
Și să mor în joc cu tine
Mario, Măriuță!

XVI

SBURĂTORUL

— Dragă, dragă sorioară,
Nu scii canticul ce spune
Că prin frunđi când se strecoară
Rađa đileř ce apune,
Sburătorul se aruncă
La copila care vine
Să culeagă fragă în luncă,
Portând floră la sin ca tine?

„Fragiă el din poală' ū fură
 Cu-a sa mână nevăduță,
 Și pe frunte și pe gură
 El o mușcă și o sărută.
 Soro, buza' ū e mușcată !
 Fragii, poți să le duci dorul.
 Spune, 'n lunca 'ntunecată
 Nu 'ntâlnișă pe Sburătorul ?

— Dragă sorioară, dragă,
 Cânticul mai spune încă
 De-acel Duh c'ades se leagă,
 Când e umbra mai adâncă,
 De copila mândră, albă,
 Ce culege viorele
 Purtând pe ea scumpă salbă,
 Scumpă salbă de mărgele.

„Salba el ridând 'i-o strică
 Cu-o plăcută dismierdare,
 Și de fies-ce mărgică
 Lasă-o dulce sărutare.
 Pe sin, dragă, ești mușcată !
 Salba, poți ca să' ū duci dorul.
 Spune, 'n lunca 'ntunecată
 Nu 'ntâlnișă pe Sburătorul ? —

Astfel vesel pe-o cărare
 Glumeauă gingăsele fete.
 Ear în luncă sta la zare
 Doi voînică cu negre plete,
 Și, cântând în poenită,
 Aninauă cu veselie
 Unu-o salbă 'n chingulită,
 Altul floră la pălărie.

1845 — Bucurescă.

Conducătorul românesc își dorește
să aducă în țară o nouă civilizație,
să aducă sănătate și bunăstare.
Dacă nu se poate aduce sănătatea
într-o luncă, sănătatea va veni
într-o altă luncă, sau chiar în
înălțimea unei mări, unde
nu există nici un om.
Dacă nu se poate aduce sănătatea
într-o altă luncă, sănătatea va veni
într-o altă luncă, sau chiar în
înălțimea unei mări, unde
nu există nici un om.

XVII

TATARUL

CÂNTIC VECHIU

Măi Tatare, ține'ți calul,
Măi Tatare, stringe'ți frêul,
Măi Tatare, lasă malul,
Nu cerca a trece rîul,
Că, pe crucea sfintei lege!
De voi doி, peste hotare
Nimic, deă, nu s'a alege
Măi Tatare, măi Tatare!

Măi Tatare, dă-ne pace,
 Măi Tatare, stăi, nu trece,
 Măi Tatare, nu mă face
 Să'ți fărîm capul în dece!
 Că de sus, de pe movilă,
 De-oiu svîrli ghioaga cea mare,
 Deu, 'tî-oiu plânge chiar de milă
 Măi Tatare, măi Tatare!...

Măi Tatare-unde 'tî e pala?
 Măi Tatare-unde 'tî e calul?
 Măi Tatare-unde 'tî e fala?..
 Nu spuseiū să nu treci malul?
 Nu scieai tu, măi vecine,
 Ce'i Românul în turbare?
 Corbiu mușcă-acum din tine
 Măi Tatare, măi Tatare!

XVIII

CINEL-CINEL

Păstorul dise: Cinel-cinel,
Copilei june de lângă el.
— Două steluțe cu răde line
— Lasat-aŭ ceriul plin de lumine
— Si pe-a ta frunte ele-aŭ căđut.
— Gâci, drăguliță, că le sărut.

Nu gâci 'ndată
Gingașa fată
Si pe ochi dulce fu sărutată.

Păstorul țise âncă: Cinel,
 Copilei blânde de lângă el.
 — O vedî închisă, rumenă floare,
 „Cum se deschide, vedî lăcrimioare,
 „Și pe-a ta față ea s'aș născut.
 „Gâci, drăguliță, că o sărut.“

Nu gâci 'ndată
 Vesela fată
 Și pe guriță fu sărutată.

*

Păstorul țise eară: Cinel,
 Copilei mândre de lângă el.
 — Albe, rotunde, două-aripioare
 „Ne'ncetăt saltă, la cer să shoare,
 „Și tu'n robie le-ați tot ținut.
 „Gâci, drăguliță, că le sărut.“

Nu gâci 'ndată
 Rumena fată
 Și pe sin fraged fu sărutată.

lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,
lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,
lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,
lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,
lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,

lăutătoare, lăutătoare,

lăutătoare, lăutătoare,

lăutătoare, lăutătoare, lăutătoare,

XIX

MÂNDRULIȚA DE LA MUNTE

Mândruliță de la munte,
Ce nu trecă cole, pe punte,
Să te string la peptul meu?
Că te-aș face, deu, puicuță,
Să urescă a ta căsuță,
Să se uiți pe Dumneadeu.

De-a tot toarce nu'ți e lene?
Lasă'ți furca 'n buruene
Să'mi saj ūte cel pîrău,

Să culegem împreună,
 Tu, fragă roșă de prin păsună,
 Ești, crină albă pe sinul tău.

Ici, în lunca înverdită,
 Este-o earbă înflorită
 Ce se ngâna că un isvor.
 Vină' nă earbă, mândruliță,
 Ești, să' ţi cânt doina, doiniță,
 Tu, să plângă de dulce dor !

XX

DORUL ROMÂNCEI

De-ar vrea bunul Dumnezeu
Se'mi asculte dorul meu!
De-aş avea un copilaş,
Dragul mamei ângeraş!

Cât e diuă, cât e noapte,
'l-aş şopti cu blânde şoapte.
Cât e noapte, cât e di,
Tot la sinu'mi 'l-aş păzi!

'L-aş păzi, 'l-aş dismierda,
 Miň de sărutări 'i-aş da,
 Si 'i-aş dice 'ncetişor:
 Nani, nani, puişor!

De-ar fi cerul cu priinţă
 Sě'mplinească-a mea dorinţă!
 De 'mî-ar da un băeţel,
 Dragul mamei voînicel!

N'ar fi prunc mař fericit
 Si pe lume mař ſubit!
 Alt copil n'ar fi ca el
 Mititel și frumuſel!

Obrăjelu'ř ca de ſpume
 N'ar avea seaměn pe lume!
 N'ar fi ochiř niměruř
 Dulci ca ochišoriř lui!

Ear eř mândră măćuliřă,
 Pe-ař ſei ochiř, pe-a ſa guriřă
 Ne'ncetat 'l-aş săruta,
 Săruta și 'i-aş cânta.

Şi 'i-aş face-o descântare
 Să ajungă-un viteaz mare,
 Un viteaz ce-ar străluci,
 Cum n'aă fost, nici n'ar mai fi!

Şi 'l-aş pune să se culce
 Pe-al meă sin, legănat dulce,
 Şi 'i-aş dice 'ncetişor:
 Nani, nani puişor!

XXI

CÂNTIC OSTĂȘESC

Român verde ca stejarul,
Rid de dușmană și de moarte !
Să'mi trăească armăsarul
Și prin glonță să mă tot poarte !

Săi, voînice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință 'n Dumnedeu !

*

Cât 'mă-a sta mâna voînică
 Pe-a mea pală ostășească,
 N'aibă grijă de nimică
 Teara mea cea Românească !

Sař, voînice, și nechează
 Ager, falnic ca un zmeu,
 Căci am inimă vitează
 Si credință 'n Dumnedeu !

Cu-al meu suflet, cu-a mea pală,
 Cu-al meu șoim albit de spume,
 În dușmană vom da năvală,
 De s'a duce vestea 'n lume !

Sař, voînice, și nechează
 Ager, falnic ca un zmeu,
 Căci am inimă vitează
 Si credință 'n Dumnedeu !

Stărușul războiu
Să judele să sănătăbu
Să bucură să iubără fabuili
Să ban sănătărușul sănătău

Stărușul să lăzești să mărturis
Sănătăușul să sărba sănătău
Să bucură să lăzești să mărturis
Sănătărușul sănătău

XXII

DORUL

CÂNTIC DE LUME

Ah! 'mă e dor, 'mă e dor de tine,
Ângeraș cu dulci lumine!
Ah! 'mă e dor și plâng de jale,
Tot privind în a ta cale.

Di și noapte cu durere
Duoș sufletu'mă te cere,
Să cu dulci, cu blânde șoapte,
Te chem vecinic di și noapte!

Scum odor, dulce ţubită,
 Unde'ї faţa ta slăvită ?
 Unde'ї glasu'ţi ce pětrunde ?
 Unde eştї, draga mea, unde ?

De-ar fi cerul cu ţubire,
 Mi-ar aduce-a ta zimbire.
 De-ar fi cerul cu 'ndurare,
 Mi-ar aduce-o sărutare.

Dar, vař mie ! vremea sboară,
 Dile, veacuri se strecoară,
 S'aï meř ochř nu vědř lumină,
 Si durerea'mi nu s'alină !

Dorul arde ca un soare
 A junieї dulce floare !
 Dorul stinge, vestejesce
 Inima care ţubesce !

XXIII

DOINA ȘUBIREI

Trece vara cea 'n florită,
Trece vara cea iubită,

Și cu dinsa 'n altă-lume
Se ducă florile din lume,

Se ducă toate 'n pribegie...
Rămâne țeara pustie !

Numař două nu se ducă,
Nică se ducă, nică se usucă.

Una'ř floare de zăpadă,
Una'ř floare de livadă,

Una'ř floarea crinilor,
Un'a trandafirilor;

S'amêndouă'să răsădite,
S'amêndouă'să înflorite,

Una 'n câmpul raiului,
Alta 'n cuibul graiului!

Mândrulițo, draga mea.
Aă cădut din cer o stea,

Si mă-aă dis într'un ceas rău
C'am să mor de dorul tău!

Si 'mă-aă dis într'un ceas bland
Că de 'ă face pe-al meă gând,

Să mă lașă a săruta
Două floră pe față ta,

Una 'n câmpul raiului,
Alta 'n cuibul graiului,

De murit, eă n'oiu muri,
Ci cu tine m'oiu iubi

Cât or cresce floră în lume
și s'or duce 'n ceea lume!

/ sună coparea lui a

XXIV

MĂRIOARA FLORIOARA

LEGENDĂ DEDICATĂ
PRINCESEI M. CANTACUZIN

I.

L'a Moldova cea frumoasă
Vîața' ū dulce și voăoasă !
L'a Moldovei dulce soare
Cresce floare lângă floare !
Multe păsărele 'n sbor
Fură minți cu glasul lor !
Multe fete și neveste
Fură inimi făr' de veste !

Dar umblare-ař, frătioare,
 Nouě anř intregi cu soare
 Sus în munte, la munteni,
 Jos în vale, la văleni,
 Si de-ař călca nouě ţerř
 Si de-ař trece nouě mări,
 Floricică n'ař găsi,
 Păserică n'ař zări,
 Nică nevastă mandruliță,
 Nică copilă drăguliță
 Ca Mărioara
 Florioara,
 Dinișoara munților,
 Sorioara florilor !

Albă ca o lăcrimioară,
 Dulce ca o primăvară,
 Era sprintenă, ușoară
 Ca un puiu de căprioară.
 Trupușoru'i gingăsel
 Părea tras pintr'un inel !
 Nică micuță, nică năltuță,
 Numař bună de drăguță,
 S'o tot stringi la pept cu foc,
 Si sĕ'ți fie de noroc !
 Ochișorii seř căprii

Trezea lumea 'n veseliș,
 Perișoru 'ă aurel,
 Ca mătasa subțirel,
 Trăgea ochii tot la el
 Și pe frunte'ă strălucea,
 Și 'n mică valuri se'ncrețea
 Ca valuri de-a grâului
 La suflarea vîntuluă!
 S'apoă, frate, mai avea
 Pe guriță-o floricea,
 Și 'n guriță mărgărele,
 Și pe față'ă drăgănele,
 Și la sin doă crinișoră,
 Și pe crină doă frăgușoră...
 Săi dismierdă s'apoă să moră!

Ea pe câmp de se iveau,
 Florile se 'nveseleau,
 Inimile'ă deschidea.
 Sufletele'ă răspândea
 Și voios i le'nchina,
 Și voios se legăna,
 Și din cale-o intorcea,
 Și cu toate-așă'ă dicea:
 „Buna țiua, sorioară,
 „Mărioară, Florioară !

„Spune nouă ce voesci?
 „De la noi ce mai doresci?
 „Vrei tu miros de sulcină
 „Care patimele-alină?
 „Vrei miros de busuăoc
 „Ce opresce mândru'n loc?
 „Vrei miros de lăcrimoare
 „Ce dă visuri iubitoare?
 „Vină, dragă, 'n veselie
 „Să ne-adună de pe câmpie
 „Și ne-ascunde 'n sinul tău,
 „Să'l ferim de diochiă rău.
 „Sinul tău să'l răcorim,
 „Și de este să murim,
 „Lângă tine să perim!“
 Mărioara le-asculta,
 Și pe rând le săruta,
 Și cu ele se'ngâna,
 Și în plete le-anina,
 Și pe sin le legăna,
 Încât ori cine-o videa
 De dor mare s'aprindea
 Și din cale'ă se 'ntorcea
 Și cu glas uimit ădicea:
 „Eată ăina florilor
 „Florilor, surorilor!

inversiune (Sufă xix
pop)

Ear la munți când răsărea,
 Munți vechi întinerea
 Și cu mușchiu s'acoperea,
 Și copaci'ști înverdea,
 Și apele'ști limpedea,
 Și păsările'ști trezea,
 S'apoă astfel îi grăea:
 „Buna țiuă, Țănișoară,
 „Mărioară, Florioară!
 „Spune nouă ce voescă?
 „De la noi ce mai dorescă?
 „Vrei tu apă ne'ncepută
 „Pentru fața ta plăcută?
 „Vrei tu puț de căprioare,
 „Păsărele cântătoare,
 „Fag de miere 'ndulcitoare
 „Și vr'o doină jălitoare?“
 Mărioara'ți asculta,
 La isvoare se culca,
 Fața albă își spăla,
 Fag de miere ea gusta,
 Căprioare dismierda
 Și cu drag ea asculta
 Cânticul păsărilor
 De pe vîrful crengilor,
 Și sunetul doinelor
 De pin fundul codrilor;

Încăt ori cine-o videa
 De dor mare s'aprindea,
 Și din cale'ī se 'ntorcea
 Și cu glas uimit dicea:
 „Eată Dina munteilor,
 „Munților, cărunților !

Oră și unde s'arăta
 Vorbe dulci întimpina,
 Și trăea în veselie
 Ca albina pe câmpie.
 Numați însă câte-odată
 Sta pe gânduri, tulburată,
 Că'ī părea că audea
 O șoaptă care'ī dicea:
„Alei ! dragă Ținișoară,
„Mărioară, Florioară !
 „Mult ești dalbă și frumoasă
 „Și la inimă voioasă !
„Multe minti ai fărmecat,
„Inimi multe-ai tulburat !
 „Dar gândit-ai, n'ai gândit
 „Că 'ti e vremea de iubit ?
 „Că 'ti-aū dat Dumnezeu sfîntul
 „Ochii să lumineză pămîntul,
 „Sin rotund de dismierdat,

„Buze dulci de sărutat?
 „Si sciă, dragă, ori nu sciă
 „Căi să moră, săi să învii,
 „Să o să aș în cer a da
 „Seamă de inima ta?..
 „Câte floră pe-acest pămînt.
 „Se ducă toate la mormînt!
 „Numai floarea lacului
 „Stă la poarta rafului
 „De judecă florile
 „Ce-aș făcut miroasele!“

II.

Eată frate, frățioare,
 Că'ntr'o di cu dulce soare,
 Mărioara se'ntîlnea
 C'un străin care venea
 Pe-un fugar sirep de munte
 Cu steluță albă'n frunte,
 Si pe loc, cât îl zărea,
 Făr' de voie se oprea,
 Ochiă la pămînt țintea,
 Inimioara'ī se bătea.
 Cel străin în cale'ī sta
 Si din gură cuvînta:

— Cale bună, mândruliță !
 — Mulțemim ţie, bădiță !
 — Mândruliță drăguliță,
 „Spune mie-adevărat,
 „Ești tu fată de 'mpărat,
 „Saū vr'un vis ce am visat ?
 „Că de când mă simt bărbat
 „Multe ţeri eū am călcat,
 „Fete multe-am dismăerdat
 „Dar ca tine, chip și stat,
 „Alta'n lume n'am aflat !
 — Străinel, bădițul meū,
 „De vreī să sciī ce sunt eū,
 „Întreabă tu florile,
 „Florile, surorile.
 — Ești tu fată de munfean
 „Saū copilă de valean ?
 „Viță de om pămînteancă
 „Saū de vr'un Zmeu năsdravan ?
 — Străinel, bădițul meū,
 „De vreī să sciī ce sunt eū
 „Întreabă cei munți cărunți,
 „Isvoarele fără punți,
 „Pasările cântătoare
 „Si puii de căprioare.
 — Alei ! mândra mândrilor !
 „Tu ești Zina munților,

„Surioara florilor,
 „Vestitoarea zorilor !
 „Si tu ești ursita mea
 „Care, spusu'mi-aă o stea,
 „C'am să mă iubesc cu ea !“
 Mărioara se uimea,
 Fețile'ă se rumenea !
 Ear străinul, ca și ea,
 Sta pe gânduri și tăcea.
 Numaă calul nechezea,
 Glasul văilor trezea.

Când de-o dată se iveau
 Si la ei ușor venea
 Un bujor de copiliță
 Cu ris vesel pe guriță,
 În cămeșă cu altiță
 Si cu fluturi în cosiță.
 Ea venea dintr'o livadă
 Si la sinu'ă de zăpadă
 Purta snopă de floricele
 Si crenguță cu vișinele.
 Si pe earbă cum sălta
 Ea din gură-asa cânta :

„Frună verde de sulcină !
 „Am la sinu'mă o grădină
 „Cu floră albe drăgăstoase.
 „Cine-a vrea să le miroase,
 „Să'l părundă doru'n oase !
 „Am fragă dulcă și vișinele.
 „Cine va gusta din ele,
 „Să'i fie dilele-a mele.
 „Mai bădiță, nu dorescă
 „Vișinele rădășescă,
 „Sufletul să'ți răcorescă ?
 „Ean privesce, frățioare,
 „Mai văduț-ați tu la soare
 „Așa poame 'ndulcitoare ?

| Si cum sta, si cum cântă,
 | Cămeșuica'să depărta, (vezi și cămeșa)
 Sinișoru'i arăta,
 Sinu'i plin de floricele
 Si de roși vișinele.
 Cât străinul le videa /Suntaxă
 Iute mâna'să întindea ;
 Dar Mărioara mi'l oprea
 Si cu glas uimit grăea :
 „Nu culege de la ea
 „Că'ți daă grădinuța mea,

„Grădinuța sinuluř
„Cu floarea sufletului!“

Mult străinul s'aprindea
Și în brațe-o cuprindea,
Și cu drag îi tot dicea :
„Zina mea, ursita mea !
„De ađi calea'mi părăsesc,
„Murgușoru'mi priponesc, — VOCAL
„Și la tine mě opresc,
„Cu tine să mě iubesc !“
Mărioara'l asculta,
Sinul gingaș îi sălta,
Fața i se lumina,
Ochi'n lacrimi își scălda !
Ear fugariu'n loc sburda,
Fałnic coama'șii încorda
Și stăpânei lui o da
Gingaș de o dismierda.

Umbra noptiř se'ntindea,
Peste munți se răspândea
Și prin văi se adâncea,

Când de-o dată se ivea
 Sus, pe munte, strălucea
 Țintă mică de lumină
 Ce crescea mereu și lină
 Până făcea lună plină,
 Lună plină și voioasă
 Ca o frunte de mireasă !
 Ea pe deal mi se oprea,
 Și cu drag, de sus, privea
 Jos, în valea tăinuită,
 Pe o prispă-acoperită,
 Două umbre adunate
 Și cu drag îmbrățoșate
 Care lung se sărutaă
 Și cu gura se'mbătaă
 Și lumea 'ntreagă-o uîtaă !
 Ear cât luna le videa,
 De foc dulce s'aprindea
 Și la stele sămn făcea.
 Stelele viu străluceauă,
 Pe rînd toate se iveauă
 Și de sus voios priveauă
 Cele umbre adunate
 Cum sta dulce'mbrățoșate,
 Și cu drag se sărutaă
 Și cu gura se'mbătaă
 Și lumea'ntreagă-o uîtaă ! ..

Dar târdiu în med de noapte,
 Umbrele, cu blânde șoapte,
 Nevăduțe se făcea.
 Atunci luna se ducea
 Peste munți nălță trecea
 Șapoï lin încet scădea,
 După munți se ascundea!
 Ear steluțele sclipeau
 Și'ntre ele-așa grăeau!
 „Surioare călătoare,
 „Floricele ardătoare!
 „Cu văđutul ată văđut
 „Pe pămîntul cel tăcut
 „Zinișoara munților,
 „Surioara florilor
 „Cât de gingeș suspina,
 „Cât de drag se săruta
 „Cu ursitul ei iubit,
 „Încât nică că ne-aă zărit?
 „S'acum ei s'aă tănuit
 „Si din față ne-aă perit!
 „Surioare călătoare,
 „Unde s'aă ascuns ei oare?
 „Floricele lucitoare,
 „De vreți să fim aflătoare,
 „Haă să trecem mai în sus
 „Drept fereasta din apus

„Si pintr'insa sĕ privim,
„Taňna s'o descoperim.“

Stelele curênd plecaă,
Spre apus ele-apucaă
Si drept ferestuică staă
Si'n lăuntru se uîtaă.
Si cum staă si cum cătaă,
De foc dulce s'aprindeaă
Si pe cer se răspândeau
Cu-a lor suflete curate,
Cu-a lor rađe 'mpreunate.

Ear în urmă despre zîoră,
La glas viu de cântătoră,
Mărioara se trezea,
Ca din vis se dismețea.
Si trezindu-se videa
Pe ursitu'ă lângă ea,
Care'n braťe'i o stringea
Si cu drag o dismierda,
Miř de sărutări iř da
Când pe feťe rumioare,
Când pe buze'ndulcitoare,
Când pe unda pérului,

Când pe valul peptuluſ.
 Ș'apoſt̄ sta de 'm̄-o privea
 Si din inimă'ī dicea :
 „ Ale! dragă Ziniſoară,
 „ Mărioară Florioară !
 „ Mult eſt̄ māndră, mult eſt̄ dalbă
 „ Ca o porumbiță albă !
 „ Mult eſt̄ dulce și frumoasă
 „ În beția drăgăstoasă !
 „ Ochișori'ți strălucescū,
 „ Obrăjei'ți ruminescū,
 „ Crinișori'ți înflorescū
 „ De mē'mbētū și mē uimescū !
 „ Stăi, ah ! stăi sē te privesc,
 „ Pērul tēu sē'l netedesc,
 „ Si pe sinu'ți fecioresc
 „ De dile sē mē sfîrșesc !“

Mărioara 'l asculta,
 Sta puțin și ear nu sta,
 Si cu lacrimi ea ridea,
 Si'n cosițe'ī s'ascundea.
 Ș'apoſt̄ ear le depărtă,
 Chipu'ī vesel arăta,
 Si dicea vorbe din raiū
 Cu voſosu'ī dulce graiū.

Mărioara-apoř tăcca,
 În vězduh un sěmn făcea,
 Si le s'arăta de-o dată
 O měsuță mult bogată,
 Tot cu poame 'mpodobită,
 Cu năframă-acoperită.

Amêndoř cât o zăreaū, *Sintaxă*
Lângă ea vořos săreaū
 Si mâncaū si veseleaū
 Cu paharele 'nchinând.
 Si cu dragoste ȝicend:
 „Së träim, së ne ſubim,
 „C'amêndoř ne potrivim
 „Si la dalbe tinereþe,
 „Si la suflete măreþe,
 „Si la gânduri trecëtoare
 „Si la inimí ſubitoare!“

A doua di se scula,
 Faþa palidă'si spăla,
 Păr de aur pept na,
 Si frumos se oglindea,
 Si la soare-apoř eþea,
 Spre răsărit se'ntorcea,

Un sămn tańic de făcea.
 Si de'ndată s'arăta
 Si spre ei înainta
 O teleagă sprintioară,
 Aurită, dălbioară,
 Ca un cuib de Zinișoară.
 Ear cât Zina o zărea
În cuib răpide sărea *fănețe*
Cu străinu-alăturea,
 S'apoī murguluī dicea:
 „Murguleț cu pérul creț,
 „De-a Mărioarei drăguleț!
 „Lasă'ți coama vîntuluī
 „Si umbra pămîntuluī,
 „Si pe fața câmpuluī
 „Să sboră sborul gânduluī!“

Murgușorul nechezea,
 La fugă se răpedea
 Si fugea, mări, fugea...
 Nică umbra nu'l ajungea!
 Si trecea, mări, trecea
 De-a lungișul munțiilor,
 Curmezișul câmpilor,
 Prin mijlocul florilor.
 Ear cât munți o zărea

Cu străinu-alăturea,
 De verdiș se despoeaŭ,
 Cu nori negri se'nvěleaŭ,
 Frunđele'ši îngălbineaŭ,
 Si apele'ši tulburaŭ
 Si de frundă se scuturaŭ !
 Florile âncă-o videa
 Cu străinu-alăturea,
 Si capetele'ši plecaŭ
 Si de jale se uscaŭ !

Ear cea mândră Zinișoară
 Mărioară Florioară,
 Nică la munti se mai uîta,
 Nică la floră nu mai căta !
 Căci de-avea ochi de privit,
 De-avea suflet de iubit,
 Sufletu' și ochi' sei
 Eraŭ pentru dragul ei !
 Fugea murgul sprintior
 Cu aripă de dulce dor,
 Si' ducea numă'ntr'un sbor
 Pe malul unui isvor.
 Mărioara mi'l oprea
 Si pe mal ușor sărea
 Si'n isvor se cufunda

Si voăos mi se scălda.
 Apa lin o dismierda,
 Ca pe-o floare-o legăna
 Si pe plete'ī se juca
 Si cu drag iī anina
 De tot firul câte-o rouă,
 Si pe sinu'ī câte două.
 Ear din apă când sălta
 Si la soare s'arăta,
 Soarele în cale'ī sta,
 Trupușoru'ī săruta,
 Si cea rouă de pe ea
 Cu-a luă răde o sorbea,
 Nouraș o prefăcea
 Si la ceruri o trăgea.
 Apoi el o 'ncununa,
 S'astfel dulce'ī cuvânta:
 „Ale! dragă Zinișoară,
 „Mărioară Florioară!
 „Mult ești mândră, iubitoare,
 „Si de lume uîtătoare!
 „Dar gândit-ai, n'ai gândit
 „Că norocu'ī mărginit,
 „Si că visul fericit
 „Are-ades amar sfîrșit?
 „Si sciă, dragă, ori nu sciă
 „Că la munți și la câmpii

„Florile s'aă vestează
 „De când tu le-ai părăsit?
 „Stii că toate, într'un gând,
 „S'aă intors în cer pe rând,
 „Și la Domnul s'aă jăluit” *- funcție*
 „Că tu viața le-ai răpit?
 „Mărioară, dragă mea,
 „Facă Domnul ori ce-a vrea!
 „Dee'ți bine, dee'ți rău...” *morfologie*
 „Tu, ascultă dorul tău,
 „Căci în viața trecătoare
 „Și în lumea peritoare
 „O să dulce de iubire
 „E un veac de fericire!”

v

Când norocu'șă schimbă pasul *| Vorbă folositoră*
 N'aducă ani ce-aduce ceasul!...
 A treia să Mărioara
 Își tulbura inimioara
 Și pe gânduri se punea
 Și 'n tăcere lin plâng ea.
 Ce plâng ea și ce jălea
 Cu iubitul-alăturea?
 Plâng ea cum plâng florile,
 Plâng ea cum plâng ziorile!...

Era ȳiuă mult senină,
 Munțiă pluteau în lumină,
 Văile 'n tăcere lină.
 Paserile 'n umbră sta,
 Nică sbura, nică nu cânta,
 Numař umbra se mișca,
 Cu lumina se lupta
 Ȣi'n păduri se cufunda.
 Ear Mărioara 'ncet ofta,
 „S'astfel bland ea cuvânta:
 „Cântă'ți, frate, cânticul,
 „Să'mi mai dreagă sufletul.“
 El de sinu'ī o lipea
 Ȣapoř astfel începea:
 „Frundă verde viorele!
 „Scumpe'mi suntă ȳilele mele
 „De când mândra, ca o stea,
 „S'aă ivit în calea mea!
 „Dalb luceafăr aurit,
 „Crin ceresc și mult iubit!
 „Uită cerul pentru mine,
 „Să uit lumea pentru tine!..“

Eată, mări, cum cânta,
 Mândra cum il asculta,
 Că din sat se rîdica

- fonetică

Glas de mumă plângëtor,
 Bocet lung pëtrundëtor
 Ce prin väi amar suna
 Si'n vëzduh se'mpreúna
 Cu alt glas rësunător
 Glas de clopot jälitor...

Lumea se înfiora !
 Mărioara tremura,
 Împrejurul se uîta
 Si spre munți în vîrf căta.
 Când de-o dată, vaî de ea !
 Sus, la munte, ce videa ?
 Un nor negru ca un zmeu
 Ce venea, venea mereu,
 Aripă negre întindend
 Si tot cerul cuprindend.
Mărioara 'ngălbinea,
 De ursitu'i se lipea,
 Brațele'sti încolacea
 Si cu groază 'ncet dicea :
 „Dragul meu, ursitul meu !
 „Eată vine, vine-un zmeu
 „De la sfîntul Dumnegeu.
 „Frățioare, eată'l vine
 „De la munte drept la mine

„Să mă ţea de lângă tine,
 „Căci decând noi ne-amă iubit,
 „Florile s'aū vestează
 „Şi la Domn s'aū jăluit
 „Că de tot le-am părăsit!“

Şi cum sta, şi cum vorbea
 Lacrimile-o împodobea.
 Însă norul sus vuea,
 Şi pe cer se tot suea.
 Tunetul grozav tuna,
 Munţi şi vale se resuna.
 Fulgerile s'aprindeaă,
 Ploile potop cădeaă.
 Ear Mărioara, val de ea!
 Ochişori şi ascundea,
 Căci de-o dată negrul Zmeu
 O cuprinse'n braţul seă
 Şi cu ea sburând s'aū dus
 În cei munţi despre apus.
 Şi curând în urma lor
 Se topea grozavul nor,
 Aerul se nsenina,
 Şi cerul se lumina.

Unde'î, unde'î Zinișoara,
 Mărioara Florioara,
 Vestitoarea ziorilor,
 Surioara florilor ?

În ce țeară-aă pribejit,
 Pe ce țerm ea s'aă oprit ?
Mers-aă peste nouă țeri,
Nouă țeri și nouă mări?

Oră s'aă dus în nalte plaiuri,
 Colo, sus, pe câmpă de rauri,
 În grădina Zinelor,
 În locașul stelelor ? ..

Nu se scie, nu se spune
 Unde'î gingașa minune.

Dar pe când e luna plină,
Când e noaptea mult sănină, (Sănină) folj
Se aude'n miez de noapte
 Despre munți duioase șoapte
 Ș'un glas bland ca un suspin
 Care cântă 'ncet și lin :

„Frună verde lăcrimoară,
 „Vař de břata'mi inimioară !

„Oră ce vînt răcoritor
„Îl aprinde foc de dor!

„Bate vîntul pîntre flori?
„Îl dă dor de la surori.

„Bate vîntu 'n stejarel?
„Îl dă dor de voînicel.

„O! străine, dragul meu,
„Mult amar te jălesc eü! (te jălesc)

„Vin', aleargă lângă mine
„Să mă mai iubesc cu tine,

„Neagră e străinătatea!
„Crudă e singurătatea!

„Voînicele, urșitele,
„Fă pe gândurile mele,

„Că mě bate věnt de vară
„Si'mi însuflă dor de țară,

„Si'mi aduce ne 'ncetat,
„Dor de visul ce-am visat;

„Dar nu' ū foc de dor mai rěū
„Ca focul de dorul těū!“

1852 — Paris.

LĂCRIMIOARE

I

STELUȚA

DEDICATIE. E. N.

Tu care ești perdută în neagra vecinie,
Stea dulce și iubită a sufletului meu!
Și care-odinoară luceai atât de vie
Pe când eramă în lume tu singură și eu!

O! blandă, mult duioasă și tainică lumină!
În veci pintre steluțe te cată al meu dor,
Ș'adeseori la tine, când noaptea e senină,
Pe plașul nemurirei se 'nalță c'un lung sbor.

Trecut-aă ană de lacrimă, și mulți vor trece âncă
 Din ora de urgie în care te-am perdit!
 Și doru'mă nu s'alină, și jalea mea adâncă
 Ca trista vecinie e fără de trecut!

Plăceri ale iubirei, plăceri încântătoare!
 Simțiri! mărețe visuri de falnic viitor!
 V'ață stins într'o ~~clipală~~ ca stele trecătoare
 Ce las' un întuneric adânc în urma lor.

V'ață stins! și de atunce în cruda'mă rătăcire
 N'am altă măngâere mai vie pe pămînt
 Decât se 'nalț la tine duioasa mea gândire,
 Steluță zimbitoare dincolo de mormînt!

~~X~~

Căci mult, ah! mult în vîeață ești te-am iubit pe tine,
 O! dulce dismierdare a sufletului meu!
 Și multă fericire aș revîrsat în mine
 Pe când eramă în lume tu singură și ești!

Frumoasă ângerelă cu albe aripioare!
 Precum un vis de aur în vîeață'mă aș lucit,
 Și 'n ceruri cu grăbire, ca un parfum de floare,
 Te-ai dus, lăsându'mă numai un suvenir iubit.

Un suvenir, comoară de visuri fericite,
 De scumpe, și ferbinte, și dulce sărutări,
 De dile luminoase și îndumnedeite,
 De nopti Venetiane și pline de 'ncântări.

Un suvenir poetic, corona vietii mele,
 Ce măngâie și 'nvie duoașă-inima mea,
 Si care se unesce cu harpele din stele
 Când mă închin la tine, o! dragă, lină stea!

Tu dar ce prin iubire, la a iubirei soare,
 Ai deșteptat în mine poetice simțiri,
 Primesce 'n altă lume aceste lăcrimoare
 Ca un răsunet dulce de-a noastre dulci iubiri!

II

LĂCRIMIOARE

Multe floră lucescă în lume,
 Multe floră mirosoitoare !
 Dar ca voi, mică lacrimioare,
 N'are 'n lume nici o floare
 Miros dulce, dulce nume !

Voi sunteşti lacrimă de ţangeră
 Pe pămînt din cer picate,
 Când, prin stele legăname,
 Îlor suflete curate
 Sboră vîrsând duioase plângeră.

Sânteți fragede și albe
 Ca iubita vîții mele!
 Cu voi, scumpe strugurele,
 Albe mărgăritărele,
 Primăvara'șă face salbe.

Dar de-o dată vîntul rece
 Fără vreme vă cosesc!
 Astfel soarta crunt răpesce
 Tot ce 'n lume ne zimbesce...
 Floarea pere, vîeața trece!

III

8 M A R T

Întinde cu mândrie aripele'ți ușoare,
O! sufletul meu vesel, o! suflet fericit!
Înalță-te în ceruri, și sboră cântând la soare
Căcă soarele ţubirei în cer aă răsărăit
Şi'n cale'mi s'aă oprit!

Venită năluciră scumpe, dorință, visuri mărețe,
Ca paseră călătoare la cuibul înflorit.
Venită de 'ngânață vesel a mele tinerețe
Căcă steoa fericirei în ochi'mi aă lucit...
Îubesc și sunt ţubit!

Vezi și haniova fl.

Suntă ore fericite, suntă tainice plăceri
 Ce 'n cumpăna vietii plătescă ani de dureri!
 Atunci falnic omul rîdică a sa frunte
 Si 'n ceruri cu mândrie atintă ochiul seu.
 Ființa lui se 'nalță ca vulturul de munte,
 Iubirea lui îl schimbă și'l face Dumnezeu!
 Atunci mai dulce steoa lucesce 'n med de noapte,
 Si 'n zori seninul pare mai vesel, mai curat;
 S'a dilei miș de glasuri, s'a noptii mii de șoapte
 Îl proclamează 'n fală a lumii împărat!

Suntă urme prețioase, suntă scumpe suvenire
 Ce 'n suflet tipările, ca el aŭ nemurire!
Zădarnic timpul trece cu'n sbor neobosit,
 În sinul omenirei vîrsând a ernii gheată;
 Lumina lor iubită lucesce lin în vîeață
 Precum un soare dulce în veci neasfîntit!
 Așa nu te vei stinge din minte'mi nică o dată
 O! suvenir puternic de dragoste 'nfocată!
 O! timp ferice 'n care minunea ce iubesc
 M'aŭ deșteptat în raiuri cu glasu'ī angeresc!

*

Era blânda oră a blânelor șoapte
 Când nu mai e diuă, și nu'i încă noapte.

Pămîntul și cerul, ca doi frățiori,
Își dau sărutare prin stele și flori,

Și 'n aer parfumul a florilor dalbe
Plutea cu lucirea steluțelor albe,

Și 'n toată natura cuprinsă de dor
Plutea o șoptire de dulce amor !

Din marginea lumiř a nopțiř regină
V rsa 'n calea noastră du oasa'ї lumină,

Atenție! | Și 'n lunca p etruns  de ra ele ei
Sbura cai  no tri cu aripă de zmei.

Mergeam  no i în cale ca umbre t acute,
Pe-un covor de frun e, pe cărări perdute,

Atenție! | Și 'n t acerea nop ii ce ne 'ncung ura
Sufletele noastre ca  i noi sbura, | femei

Sbura ca doi ângeră din stele în stele,
Dândușă sărutare tănic între ele...

De-o dată fugarii cu ochii de foc
La capătul luncii s'opriră pe loc.

Ear dulcele ânger părțuns de simțire
Îmi dise atunce cu-o dulce zimbire:

— Acum este ora când geniul sfînt
„Aude și vede minuni pe pămînt.

„E ora fericie de sfîntă uîmire
„Ce 'n suflet răvarsă fiori de iubire.

Spune'mi dar acumă, tu ce ești poet,
„Ce poesiî cântă inima'ți încet?

— Dacă vrei să află tăna ce măncântă,
„Eată poesia ce inima'mi cântă:

De este vre'o ființă, de este vre un nume
 La care să se închine un suflet omenesc
 Cu tot ce e mai nobil, mai iubitor pe lume,
 Cu tot ce 'n omenire e mai dumneedesc;

Tu ești acea ființă, tu, ginggașă lumină
 Aprinsă 'n a mea cale de însuși Dumneșteu!
 Și sufletul meu vesel la tine se închină
 O! scumpa mea Elenă! o! drag ângerul meu!

Când soarta vru ~~să~~ intru în raiu de fericire,
 Când ochii mei pe tine zimbind te-ați întâlnit,
 Un fulger, o scîntee de vecînică iubire
 Din ochii tăi pornită, în sinu'mi ați lucit.

S'atunci în altă lume am re'nvieat de-o dată,
 S'un soare mai ferbinte în ceru'mi s'ați aprins,
 S'o lume fără margini, frumoasă, desfătată,
 Ca o câmpie verde sub mine s'ați întins.

Atunci natura 'ntreagă, zimbindu'mi cu plăcere,
 Ișii puse pentru mine corona sa de floră;
 Și glasul maicei mele, curmând a mea durere,
 Veni să mă dismierde din cerul fără nori.

Căci fața ta iubită mi s'arăta ori unde,
 În vis, în floră, în stele, în dulcele senin;
 Și inima'mi, cuprinsă de dorul ce pătrunde,
 Șoptea cu tine astfel prin tańicu'í suspin :

„Ferice de acela a căruia privire
 „Trezind în al tău suflet un fraged, dulce dor,
 „Ar face ca să nască pe gură'ti o zimbire
 „Ca zioră misterioase de vesel viitor!

„Ferice care, vrednic de-o soartă ne-așteptată,
 „Ar face pentru dînsul, în ceas dumneșesc,
 „A ta inimă șcumă de dragoste să bată
 „Și glasu'ti cu 'nfocare să'yi dică: te iubesc!“

1845 — Blâncă.

IV

DE CREDI ÎN POESIE...

De credi în poesie,
În sfînta armonie
Din boltele ceresci,
Când noaptea 'nseninată
Lucesce 'ncoronată
De stele ce iubesci;

De credi în tinereță,
În gingăsa frumșetă
Ce-aprinde dulce dor.

- Apărare la Ene

Si 'n tařnica uřmire
 Ce 'nsuflă-a ta privire,
 O! scumpul meř odor !

De credi în al těř frate,
 În suflete curate,
 În cer, în Dumneđeř...
 Precum eř cred în tine
 Ca în cerescul bine,
 Crede 'n amorul meř.

1845 — Blânză.

înțelegeți că în lume
nu există sălbăticie și
fătă din lumea știință.

În lumea știință nu
există sălbăticie și
fătă din lumea știință.
Nu există sălbăticie și
fătă din lumea știință.

V

O NOAPTE LA TEARĂ

Am o inimă în lume
Care sciu că mă iubesc
CONACHI

Frumoasă e câmpia cu dulcea'ī liniștire
Pentru acel ce fugă de-a lumei amăgire
Pentru acel ce căută un traiu neînsemnat!
Plăcut, plăcut e ceasul de griji ne'ntunecat,
Și dulce este vîeața ce curge lin, departe
De-al omenirei sgomot, de-a ei fumuri deșarte!

Când inima hrănesce o tańnică dorință,
 Când omul simte 'n sinu'í o crudă suferință,
 O jale fără margini, un dor fără hotar;
 Când zimbru'í ascunde ades suspin amar,
 Și mintea'í se deșteaptă din vis de fericire,
 Perdend ori ce credință, ori care nălucire.

Fericie de acela ce 'n tulburare'í poate
 Pe-un cal să se arunce, și prin vězduh se 'noate
 Păsind peste-orizonuri, sburând peste câmpii.
 Fericie care poate, departe de cei vii,
 Să uite-a sa ființă, să peardă-ori ce simțire,
 Să nu mai facă parte din trista omenire!

*

Era o noapte lină, o mult frumoasă noapte
 Ce rěvěrsa în lume armonioase șoapte
 Și multe glasuri blânde în inimă deștepta;
 O noapte de acele ce nu le poți uîta,
 Care aprindă în suflet scîntee de iubire
 Și pună pe frunte rađe de îndumneđeire.

Eram... par'că sunăt âncă!... la órele acele
 Când ochiul rătăcesce primblânduse prin stele
 Și 'n toată steoa vede un chip gingaș, slăvit.

Atunci când visul sboară pe țerm nemărginit,
 Când dorul trist unescă a lui dușoase plângeră
 Cu sfîntă armonie a cetelor de ângeră.

Ca lampă animată la poarta de vecie
 Domnea în dulcea tașnă a umbrelor făclie,
 Vîrsând văpae lină ce lumea coperea.
 Lumină mânăloasă! în ceruri ea părea
 Menită ca să ducă pe căi necunoscute
 Dorințile-omenirei în lung desert perdute!

*

De-odat'un glas de ânger, o sfintă armonie
 Plutind ușor în aer ca vîntul ce adie,
 Se coborî prin stele din leagănu ceresc.
 Dușos era și gingaș acordul ângeresc,
 Căci inimele noastre săltără mai ferbinte
 La dulcele seū cântic, l'aceste-a lui cuvinte:

„Ferică de acela ce cu-o simțire vie
 „Slăvescă armonia și 'nalta poesie
 „Ca dismierdări plăcute de glas prietenesc.
 „El poartă pe-a sa frunte un semn dumnedeeesc,
 „Si geniul seū gustă plăceră încântătoare
 „Sburând la nemurire ca vulturul în soare;

„Dar mai ferice âncă ființă de iubire
 „Ce simte cu 'nfoare a dragosteř pornire
 „Și ne'ncetat e gata cu drag a să jertfi !
 „Căci dulce'ř pentru altul și 'n altul a trăi,
 „Și dulce'ř de a ȣice, când inima jălesce,
 „Am o ființă 'n lume ce sciř că mě iubesc !"

Minjina — Mart 1845.

VI

VEDI TU VULTURUL...

Vedî tu vulturul falnic, o! scumpa mea ţubită,
Cum saltă, se ridică și sboară cătră nori?
Aşa sufletu'mi vesel în faţa ta slăvită
Se 'naltă cătră ceruri, plutind în dulci fiori.

Vedî pintr'a nopții stele ce rađă luminoasă
Rêvarsă 'n a sa cale luceafărul ceresc?
Aşa când vii, ţubito, cu inima voioasă,
De gingașă simțire aşa ochi'mi lucesc?

Audă tu glasul tańic ce cântă 'n miez de noapte
 Și prin vězduh plutesce cu-a florilor miros?
 Așa rěsună 'n mine melodioase șoapte
 Când sufletu'mi te simte, ângerul meū frumos!

Căci vulturuluř cerul ař dat aripř sě sboare,
 Și stelelor lumină, și nopořilor suspin,
 Ear ţie 'tři-ař dat farmec, plăceri încântătoare
 Și mie 'mři-ař dat suflet ca ţie sě'l încin!

1845 — Blâncă.

VII

DESPĂRTIREA

Te duci, iubită scumpă, în ţermuri depărtate,
Lăsând frumoasa ţeară, surori, prietini, frate,
Lăsând în al meu suflăt un mult amar suspin!
În ora de pornire cu toţii împreună
Dorescă l'a tale pasuri călătorie bună
Pe-o cale înflorită și sub un cer senin. *Pop?*

Mergă dar fără măhnire, te du *si fi* voioasă ^{formă inversată de} _{"prativ"}
Căci angerul iubirei și inimă' mi duioasă
Te vor urma ori unde cu ta'nicul lor sbor;

Și cât vei fi departe, ca mine te gândesc
 Că tu ești a mea vîeață, că soarta ne iubesc,
 Cù cerul ne păstrează ferice viitor.

Gândesc că în lume nimic nu e mai mare
 Mai ginggaș, mai puternic, mai sfînt, mai cu 'n focare
 Decât simțirea vie ce tu 'mî-ați însuflat.
 Că ori ce fericire, că ori ce dulce bine
 Din ochii tăi deradă, îmă vine de la tine,
 Precum lumina vine din cerul înălțat.

Ori unde tu vei merge, iubită ^{adu} tăi adă-aminte
 De-a noastre ore pline de dragoste ferbinte,
 Comoră neprețuite de scumpe dismierdări;
 De-acele vremi în care a noastră fericire
 Schimba întreaga lume în leagăn de iubire
 Și vremea trecătoare în lanț de sărutări!

Mergi, dragă, cântând vesel ca paserea ușoară
 Ce 'n faptul dimineții din cuib la ceruri sboară,
 Lovind a sa aripă de rouă și de flori,
 Căci sufletul mă în taină șoptind inimieī tale,
 Va depărta de tine ori ce gânduri de jale,
 Va alunga din ochi ^{tăi} ori care negri nori.

Și când va fi lumină, și când în miez de noapte
 Veř asculta cu lacrimi a ângerilor șoapte,
 Di, draga mea, atunce precum oiň dice eň:
 „Nu e ființă 'n lume ca mine de iubită!
 „Amorul mě 'ncunună cu-o rađă strălucită,
 „Venetia m'așteaptă zimbind la visul meu!“

Iași — Maiu 1846.

VIII

DULCE ÂNGER...

Dulce ânger de blândețe,
Tu ce 'n cale'mi vesel sboră,
Pe-ale mele tinerețe
Aruncând frumoase floră !
Mergi, sub alba'ți aripioară
Să ferescă de soartă rea
Pe-a ta dulce sorioară,
Pe Ninița, draga mea !

Mergi să fură de pintre stele
Un luceafăr luminos,

Si pe fruntea scumpei mele
 Se'l anini, cântând voios.
 Mergi de 'ntinde verdi covoare
 Sub piciorul ei de crin.
 Schimbă dorul meu în floare
 Si'l depune pe-al ei sin.

Mergi, pe-aripe'ți să se culce
 Adormind încetișor,
Si ângână-a ei somn dulce
 Cu dulci visuri de amor!
 Ear cu dînsa când pin lume
 Vezi sbura, ánger iubit,
 Ah! șoptesce'ți al meu nume,
 Spune'ți dorul meu cumplit!

Iulie, 1846 — Brusa.

IX

CÂNTIC DE FERICIRE

Gândul meū la tine sboară
Ca o pasere ușoară
Cătră cuibul înverdit,
Și la sinul teū pětrunde
Ca un flutur ce s'ascunde
Intr'un leagăn inflorit.

Dorul meū in a ta cale
Urmānd pasurilor tale

Te dismiardă ne'ncetăt,
 Și pe dulcea ta guriță,
 Dragă, draga mea Niniță,
 Fură-un dulce sărutat.

Ochiř meř ce 'n vecř la tine
 Ațintescă a lor lumine,
 Înotândă în tařnic foc,
 Vědă lucind pe-a ta zimbire
 Ângereasca ta simřire,
 Ângerescul meř noroc.

Tot ce 'n lumeř drag și place,
 Tot ce 'naltă și preface
 Pe un om în Dumneđeř,
 Mi le-ař dat cu-a ta ſubire,
 O! frumoasă nălucire,
 Scumpa mea! ângerul meř!

De-acum vie cruda moarte!
 Sufle věntul releř soarte
 Pe pămentul ſngrozit!
 Eu aştept cu nepăsare
 A furtunelor ſuflare
 Căci ſubesc și ſunt ſubit!

Sufletu'mi e o grădină
 Unde'n gingașă lumină
 Cântă-o pasere din raiu.
 Vîeața mea de veselie
 Trece lin în vecinie
 Ca o dulce di din maiu !

Câci amorul e un soare,
 S'a mea inimă o floare,
 S'a mea vîeață-un dulce vis.
 Câci iubita mea Niniță
 Cu-o zimbire, cu-o guriță,
 Mie ceriul mi-aă deschis !

Constantinopoli — August 1846.

X

PĚSCARUL BOSFORULUĬ

De-ar vrea inaltul Prooroc,
Mohamed strelucit,
Sě'mi fie ȳiuă cu noroc
Și dorul implinit!
De-aș prinde-acum în mreja mea
Pe-a mârei împérat
Ce poartă 'n frunte-o mare stea,
Un talisman bogat.

Eū care sănt un bět pěscar
 Purtat din val in val,
 Eū care dorm la Īuschīudar,
 In earba de pe mal,
 Eū, Abdulah, cel mai voňic
 Vîslaş de pe Bosfor,
 Ce n'am decât un bět caic
 S'un suflet plin de dor !

Allah! atunci oră ce-am dorit,
 Allah! oră ce-aş vrea eū,
 De la apus la resărit
 Ar fi indată-al meū:
 Caftane, şaluri de Caşmir
 Cu late, scumpe floră,
 Înălţi armasari de la Misir
 Ca vîntul de uşoră.

S'un lung caic de abanos
 In aur prelucrat,
 Cu imnuri din Coran frumos
 Pe margine sapăt,
 Şi trei deci de vîslaşi Osmană
 Ce vesel ară sbura,

Maľ râpidi decât Elcovani
Pe 'ntinsa Marmara.

Dar n'aş vrea nică stofe cu fir
Şi cu mărgăritar,
Nică largă caftane de Vizir,
Nică falnic armasar.
N'aş vrea nică sabiă de Taban
Deprinse la omor,
Nică lung covor de Ispahan
Ce saltă sub picior.

Allah ! me jur că de-aş avea
A mărei talisman,
N'aş vrea să fiu Vizir, n'aş vrea
Nică Padişah-Sultan.
N'aş vrea comori, n'aş vrea să am
Nică chioscuri, nică saraiu,
Nică să dismierd în Bairam
Huriile din raiu.

Ci 'n mrejă dulce prefăcând
Dušoasă-inima mea,

M'aş duce 'ncet şi tremurând
 Să prind norocu 'n ea,
 Să prind copila lui Topal,
 Frumoasa Băulbăuli
 Ce cântă noaptea lin pe mal,
 Pe mal la Kandili !

Constantinopoli. — Iunie 1845.

XI

AŞTEPTAREA

Pe malul măreї de spume-albită
Ce 'naltă gemet ingrozitor,
Ca pe un ânger te-aștept, ţubită,
Cuprins de jale, muncit de dor.

Fugând de lume, gândind la tine
In lume singur trec pe pămînt,
S'a mele lacrimi, dorinţi, suspine,
Cu glasul măreї se perdă in vînt.

Vecinie s'afundă a mea privire
 În orizonul intunecit,
 Dar nică o radă de fericire
 În ochi'mi încă nu aŭ lucit !

Vecinie in noapte tristă, adincă,
 Ascult a vremei pas necurmat,
 Dar de placere nică un ceas încă
 Pentru-al meu suflet nu aŭ sunat !

Nimic in lume nu me incântă,
 Nu varsă 'n peptu'mi dulce fior.
 Frună șoptesce, pasarea cântă,
 Inima'mi plângе la glasul lor.

Stau ca o peatră in nemîșcare
 Perdut pe gânduri adeseori.
 Privesc la ceruri, privesc la mare...
 Pe mare valuri! in ceruri nori!

Ah! vină dragă steluță lină,
 De strelucesce pe sinul meu ;
 Alungă noaptea cu-a ta lumină,
 Stinge cu'n zimbet amarul greu.

Destule dile de despărțire !
 Destule lacrimi, destul amar !
 Vină de pune cu-a ta iubire
 Durerei crude vecinic hotar.

Te-aștept, iubito, în a ta cale
 Precum așteaptă robul măhnit
 Să bată ora scăpării sale,
 Să'șă simtă trupul din lant eșit.

Te-aștept, iubito, precum așteaptă
 Pe-a dimineții zimbet voios
 Sermanul bolnav ce se deșteaptă
 În sinul nopții intunecos.

Ah ! l'a mea jale, l'a mea chiemare
 Dacă-al teu suflet e simțitor,
 Vin să'ști dați numai o sărutare
 Sapoî din lume vesel să sbor !

XII

VENETIA

11 SEPTEMBRIE 1846

I.

Când ochi^ī mei inoată in gingașa lumină
Ce taînic isvioresce din ochi^ī tei frumoși,
Atunci ori ce durere in sinul meu s'alină
Ca marea tulburată ce-adoarme și suspină
Sub ale nopții blânde luceferi mîngâioși;

Câcă ziditorul lumi^ī in dulcea lor privire
V  rs  nd văpae lină și farmec de slăvit,

Le-aă dat a sa putere să'a sa Dumnezeire
 Ca să'mi arate 'n lume un drum de fericire,
 O cale luminoasă sub cerul inegrit!

II.

Când fruntea mea în pace cu drag e legănată
 Pe sinul teu ce saltă aprins de dulce dor,
 Ființa mea ferice, de visuri dismierdată,
 În lumi necunoscute se simte înălțată
 S'urmează-a ta ființă în taicul ei sbor;

Căci sinul teu în care domnesce-a ta iubire
 Precum o lampă sfântă ce arde 'ntr'un altar,
 Frumos ca și altarul uimesce-a mea simțire
 Trezind în al meu suflet ori care nălucire,
 Stergând din a mea minte ori care gând amar!

III

Când veselă, ferbinte, guriță'ti zimbitoare
 Me 'ncântă, me îmbată cu-a sale sărutări,
 În inimă'mi atunce s'aprinde-un dulce soare,
 Și vîeață'mi, ca albina lipită de o floare,
 Se leagănă în rařuri pe-a tale dismierdări;

Câci ângerul ţubirei al cărui glas pătrunde
 Şi care lângă tine din ceruri aŭ sburat,
 Aŭ strins pe-a ta guriţă aripele'ї rotunde
 S'acum, ca intr'un leagăn, in ele se ascunde
 Cu lira sa duioasă ce cântă ne'ncetat.

IV

Când noaptea in tăcere, la ora ce s'adună
 A dogilor vechi umbre pe maluri şovăind,
 Gondola, leagăn dulce, ne primblă impreună
 Pe luciul lin al mărei in care alba lună
 Cu stelele voioase se scaldă strelucind.

Atunci, din umbra deasă ce doarme 'ntre canaluri,
 Din lampele aprinse in boltele ceresci,
 Din turnuri, din palaturi ce triste zacă pe maluri,
 O tainică-armonie plutesce peste valuri
 Şoptind inimei noastre cuvinte ăngeresci:

V

,Lubiţi, ţubiţi! ne dice Venetia cernită,
 „Lubiţi! amorul vostru puternic e şi sfînt!
 „Lubiţi! şi calea voastră va fi tot inflorită,

„Si 'n sinul nălucirei, păreche fericită,
 „Cu-o lungă sărutare veți trece pe pămînt;

„Câci vremea ce restoarnă cu coasa' i ne'mpăcată
 „A falei omenirei vechi marturi și măreți,
 „Nu poate-avea putere de-a stinge nică odată
 „Acea scînteie vie de dragoste 'nfocată
 „Ce luminează calea frumoasei tinereți!“

Palatul Benzonius. — Venetia.

XIII

BARCAROLĂ VENETIANĂ

Pe marea lină
Care suspină
Stelele toate plutescă ușor.
De ce, drăguță,
A mea steluță,
Lipsesci tu numai din horul lor?

Dintre canaluri,
Și de pe maluri
Se 'nalță-un cântic melodios.

De ce, Niniță,
 A ta guriță
 Nu se aude cântând voș?

Tańica noapte
 Cu blânde șoapte
 Te chăiamă, dragă, s'o incununi.
 Gondola geme
 Câcă multă vrème
 N'aă fost cu tine pintre lagună.

Ah! te coboară
 Vesel, ușoară,
 Dintr'al teū negru palat regesc.
 Vin' de zimbesce,
 De strelucesce
 Ca un luceafer dumnedeesce.

Cu blânda'ī față
 Plutind pin ceață
 Luna din valuri se 'nalță 'n cer.
 Ah! vină, vină
 Scumpă lumină,
 Să mîngăi dulce pe gondolier.

Eă in gondolă
Cu-o barcarolă
Visul teă gingaș v'oiă ingâna,
Și noaptea 'ntreagă,
Niniță dragă,
Iacet pe marea te-oiă legăna !

Sept. 1846 — Veneția.

Biondineta

de Ion Creangă

într-o seară pe Piațetă

Mocenigo cel frumos:

„Biondinetă, Biondinetă!

Dise 'n calea mea voșos.

„Sciți tu, dragă Venetiană,

„Că Madona ta ții-a dat

„Mâne mici de patriciană

„Si ochi mari de sărutat?

XIV

BIONDINETĂ

Într'o seară pe Piațetă
Mocenigo cel frumos:
„Biondinetă, Biondinetă!
Dise 'n calea mea voșos.
„Sciți tu, dragă Venetiană,
„Că Madona ta ții-a dat
„Mâne mici de patriciană
„Si ochi mari de sărutat?

„Sciă tu ear că mie'mi pare,
 „Cospetto! mare păcat
 „Să portă apă de vîndare
 „Pe-al teu umăr delicat?
 „Vin' cu mine, dragă, vină.
 „Ești voesc să te deprindă
 „A domni ca o regină
 „În palatură de oglindă.“

Intr-o ȝi, lângă fontână,
 Tiȝiano 'mi ȝise 'ncet:
 „Nu e 'n stare nică o mână
 „Ca să cerce-al teu portret.
 „Dar me jur pe mîndrul soare!
 „Dacă-ai vrea pe loc a sta,
 „Să te fac nemuritoare
 „Cercând numai umbra ta.“

Adă prin neguri, dimineață,
 Noul Doge me zări
 Și pe-a lui San-Marco piață
 Din palat se cobori:
 „Venețiană tinerică,
 „Bîondineto! ȝise el,

„Mâni in mare-Adriatică
 „Am s'arunc acest inel.

„Mâni in purpură și 'n aur
 „Am să fiu încoronat,
 „Și pe vechiul Bucentaur
 „Prin Veneția purtat.
 „Dî că vreți a'mi fi soție,
 „Și eu jur pe sfîntul Marc
 „Să'ți inchin, Bîondină, ție
 „Toata fala de monarc.“

Dar Bîondina cea cuminte
 Drumul răpide urmând,
 La tustrei, cu dulci cuvinte,
 Le răspunse-așa, ridând :
 „Nu'ți oglindă mai curată,
 „Nu'ți portret mai ângeresc
 „Decât cel ce mi s'arată
 „În fântână când privesc.

„Nu sănătă semne de mărire,
 „Nică inele de rubin

„Cu mař dulce strelucire
 „Decăt ochiř luř Tonin.
 „Ca gondolaři din Piařetă
 „Nu e tron mař de dorit,
 „Când pe dragaři BĽondinetă
 „El o primblă fericit!“

Veneřia — Oct. 1846.

Ridică vîlul negru ce-acopere-a ta față
 Venetio cernită, Venetio măreață!
 Și cu-o zimbire dulce fiș martur fericit
 L'a noastră veselie ș'amor nemărginit!

DATE DOC — CONCERT

XV

○ SEARĂ LA LIDO

Ridică vîlul negru ce-acopere-a ta față
 Venetio cernită, Venetio măreață!
 Și cu-o zimbire dulce fiș martur fericit
 L'a noastră veselie ș'amor nemărginit!

În vremile trecute a libertății tale,
 În timpurile-acele de gloriî triumphale
 Când nobil răzemată pe falnicul teu leu,
 Videau Adriatica săltând la glasul seu,

Gondole negre multe se departă de maluri
 Si luncă in taină pe negrele' ţi canaluri
 Purtând comori ascunse de gingeșe simțiri,
Impărechete inimi perdute 'n fericiri.

Dar spune'mi tu, văduț-ař in gondolă vr'o dată
 Ființă mai frumoasă, mai dulce dismierdata,
 Un ānger de iubire cu suflet mai ceresc
 Decât minunea scumpă pe care eř slăvesc?

O! gondolă iubită! noi lumei dăm uitare!
 Sboră vesel, sboră in pace purtându-ne pe mare,
 Si leagănă'n tacere, sub cerul aurit,
 Amorul nostru mare ca cerul nesfîrșit.

Si tu, o! vis ferice a tinereții mele!
 De-ar fi 'n a mea putință să fac precum doresc,
 Aș pune pe-a ta frunte un diadem de stele,
 Aș pune sub picioare' ţi un tron dumnedeesc!

Câci te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,
 Cu focul tinereții, cu dor nemărginit,
 Cu lacrimi și credință, cu dulce fericire,
 Cu tot ce este 'n mine putere de iubit!

In dragostea cerească visând cerescul bine,
 La tine al meū suflet inalță sborul seū.
 Tot ce'ī mai sfînt pe lume eū îl slăvesc in tine,
 Tu ești lumina, vîeața și Dumnegeul meū !

In tine cred, Elenă, precum credeam odată
 In glasul maïcei mele, in sfîntul ei amor ;
 Precum in soare crede natura 'ntunecată,
 Precum geniul falnic in falnic viitor.

Tu portă un nume dulce și scump înimei mele,
 Un nume ce'mi inspiră un cult dumneesc,
 Si care me incântă ca harpele din stele
 Si care îmi șoptesce de maïca ce jălesc.

Îubirea ta'mi insuflă un dor de nemurire !
 Îubirea mea me 'nalță la tronul ângeresc !
 Si 'n leagăn de gondolă, in vecinica ăubire,
 Cât lumea lângă tine aş vrea *ca* să trăesc !

XVI

GONDOLETA

Cu Ninița 'n gondoletă
Când mě primblu 'ncetișor,
Trecătorul din Piațetă
Ne privesce-oftând de dor.
Atunci cerul se 'nsenină
Lucind vesel l' amendoi,
S'Adriatica s'alină,
Se alină pentru noi.

In lagună de ne place
A pluti pe-a măreї val,
Pentru noi Siroco tace
Pe-a luї Lido verde mal,

Și sub lunga sa lopată
 Gondoleta saltă lin
 Cu Ninița legănată
 Legănată pe-al meu sin.

Mână vesel, lopătare,
 De la Lido la San-Marc.
 Iea de-alung canalul mare
 Ce se 'ndoae ca un arc.
 Mergi cât draga mea Niniță,
 Stând la peptu'mi infocat.
 Mă-a da dulcea sa guriță,
 Mă-a da dulce sărutat.

Cât va fi în ceruri lună,
 Cât va fi senin pe cer,
 La Giudeca, spre lagună,
 Sbori, voînice gondolier.
 Du-ne Toni 'n liniștire
 Pân' ce, stând gondola ta,
 Vîeața noastră de iubire
 Cu iubire va 'nceta!

XVII

CANTONETĂ NAPOLITANĂ

Când vîntul se scoală
Turbat, și răscoală
A mărilor val,
Pescarul s'opresce,
La valuri privesce
Și cântă pe mal.

Ca dînsul, de rele,
De viscole grele,
Depart e să fim.

L'a mârei talazuri,
 L'a vîetiř necazuri
 Ca el sě privim.

Junia ne 'nvařă
 Sě trecem in vîeařă
 Ca paserea 'n sbor,
 Cu fruntea 'n lumină,
 Cu inima plină
 De dulce amor.

Deci fie pe mare
 Furtună, turbare,
 Si 'n vîeařă amar,
 Noř, veselř pe maluri,
 Sě ridem de valuri
 Ca bietul pěscar!

XVIII

VISURILE

Scumpă, albă lăcrimioară !
Vedă tu roă de pe floră
Cum lucesce și apoi sboară
De se schimbă 'n negri noră ?

Astfel gingașă lucire
Din ochi dulci, veselitoră,
Trist în lacrimi de măhnire
Se preface-adeseoră !

Câte inimi înflorite
La lumină vesel sboră,

Și de-o dată vestejite
Fără vreme cadă și moră!

Câte visuri de iubire,
Dulci a inimie comori,
Trecu, se stingă ca nălucire
Și ca fulgeri trecitori!

Asta'í legea crudei soarte,
Lege fără de mîngăeri!
Adă e viață, mână e moarte,
Adă plăcere, mână dureri!...

Fericit care 'mplinesce
Visul seū pe-acest pămînt!
Fericit care iubesce
Până nu cădea 'n mormînt!

Câci iubirea din junie
Schimbă lumea 'n vesel raiu,
Și cu sufletul re'nvie
In cerescul dulce plaiu!

XIX

A D I O

De-aș trăi cât lumea 'ntreagă,
Gândul meu la tine, dragă,
Vecinic, vecinic va sbara,
Ș'ori ce e mai sfînt în mine,
Dulce ânger! pentru tine
Pentru tine 'l voi ū păstra.

Cea mai blândă-a mea gândire,
Cea mai gingășă simțire,
Cel mai falnic dor al meu,

Tie numai, numai tie
 Le inchin pentru vecie
 Ca la iusușii Dumneșteu !

Tu, ființă de slăvire !
 C'un cuvânt, cu o zimbire,
 Cu un dulce sărutat !
 Măi dat suflet, măi dat viață,
 Și a răului dulceață
 Tu în sinu'măi ai versat !

Tu măi dat cu-a ta iubire
 Acea naltă fericire,
 Acel simț dumneșteesc
 Ce puternic ne supune
 Și ne'naltă de ne pune
 Sus, pe tronul ăngeresc !

Tu, Eleno !.. dar, vaî mie !
 Intr'o noapte de urgie
 Cerul crud ne-aă despărțit !
 Tu te-aă dus, te-aă dus, iubită...
 Fericirea'măi nesfîrșită
 Intr'o clipă s'aă sfîrșit !

Aşa'ī soarta ! aşa 'n lume
 Tot ce poartă-un dulce nume,
 Tot ce'ī falnic şi frumos,
 Curênd trece, curênd moare,
 Ca un cântic, ca o floare,
 Ca un fulger luminos !

Steoa vine, steoa pere !
 Astfel dulcea'mi mîngâere
 Aă perit de pe pămînt;
 Aă perit, s'aă dus cu tine
 În locaşul de lumine...
 Şi eă plâng pe-al teă mormînt !

Singur, singur cu-a mea jale
 Rătăcit pe-a vîetiř cale,
 Ca un orb nenorocit,
 Vîeařa'mi scade, jalea'mi cresce,
 S'al meă dor in veci s'opresce
 Pe mormîntul teă iubit !

Adio ! pe-aceste maluri
 De-ale Bosforului valuri
 Ingânate lin, uşor,

Te las, ânger de ţubire!
 Cu a vîeti'mi fericire,
 Cu-al meū suflă plin de dor!

Constantinopoli.—Maiū 1849

etăndău urmă 110
căndăruță urmă ad
căndăruță urmă
căndăruță urmă 110
căndăruță urmă ad
căndăruță urmă
căndăruță urmă 110
căndăruță urmă ad
căndăruță urmă
căndăruță urmă 110

pe marea mare
XX

PE MAREA

Ah! vîeață pentru mine,
Scump ânger! fără tine
Nu are nică un bine,
Nu are nică un dar.
În cer fie lumină
Saă noră, saă noapte lină,
Sufletul meu suspină
Suspină cu amar!

Oră care nălucire
 Lă omuluă simțire
 Aduce 'nsuflețire
 Cu glasu'ă incântat,
 Se perde 'n neagra ceață
 Ce 'ntunecă-a mea vîeață
 Și glasu'ă se înghiată
 De mine departat.

Acum cerul zimbesce,
 Natura 'ntinerescă
 Și tot care trăescă
 Se simte fericit;
 Dar mie ceru'mă pare
 Cuprins de 'ntunecare;
 Văd lumea 'n intristare
 Ca sufletu'mă cernit!

Zadarnic cat plăcere,
 Zadarnic mîngăere,
 S'alin a mea durere,
 Să curm al meă suspin.
 Trecuta fericire
 Isvor e de jălire,
 Și dulcea'ă suvenire
 Hrănesce jalea 'n sin!

O valuri mari de spume !
 Purtați-me prin lume
 Ca frună fără nume
 Ce o plutiță ușor,
 Și m'aruncați din mare
 Perdut, fără suflare,
 Pe malul cu uîtare
 Adîncului Bosfor !

Pe Marea-neagră — Maiu 1847.

xxi

URSITA MEA

Intr'un castel, departe,
Din ceruri avuiu part
Să ved un ângerel.

Mult trist era castelul !
Mult vesel ângerelul,
Mult gingas, tinerel !

Avea ceresci blandețe,
Pe fruntei dulci albete,
In ochii dulce foc,

Ș'o taînică zimbire,
 Ș'un suflet cu iubire,
 Ș'o soartă cu noroc.

Eram eű âncă june...
 Acea scumpă minune
 Era ursita mea !

Așa avuiu eű parte
 Intr'un castel, departe,
 A me 'ntâlni cu ea.

*

Intr'un palat, pe mare,
 Intr'un oraș ce pare
 Din valuri resărît,

Depart de-a mea țeară,
 În urmă veđuiu eară
 Ursita ce-am iubit.

Ş'acolo, fără frică,
Pe mare-Adriatică
Gondola ne-a ū primblat,

Şi 'n leagăn de ūubire,
Perdut in fericire,
Tot sufletul ū-am dat!

Pe soare ſi pe lună
Cu mine impreună
A ū fost ursita mea...

Aşa avui ū eū parte
Intr'un palat, departe,
A me ūubi cu ea!

*

Îubitu-ne-amă in lume
Plutind pe-a mârei spume,
Călcând pe verde plaiū,

Și, lumei dând uîtare,
Cu-o lungă sărutare
Trecut-amă lin prin raiu.

Dar intr'o noapte lină
O palidă lumină
Se stinse în eter,

Și ângeru'mi cu jale,
Sburând pe-a stelej cale,
Se 'ntoarse ear în cer.

Eramă atunci pe mare...
În dulcea'ī legănare
Muri ursita mea!

Așa avuiu eū parte
A sta în veci departe
Ş'a plângé după ea!

XXII

LA VENETIA MULT DU OASĂ

La Venetia mult du oas 
Dușos sboară gândul me 
Când, in noaptea 'ntunecoasă,
Pe sim irea'm  dureroasă
Se abate dorul gre .

Astfel paserea rănită
De un  erpe otrăvit
Sboară, sboară obosită
Si s'abate amor it 
Lângă cu bu'  inflorit.

O! Venetăo mult măreață!
 Cine aă putut gusta
 A ţubirilor dulceață
 În poetica ta vîeață,
 Vecinie nu te va uîta!

Te ţubesc în a ta jale,
 În veșmîntul teu cernit,
 Și în gondolele tale
 Ce se perdă pintre canale
 Ca un vis neisprăvit.

Te ţubesc cu dor ferbinte
 În frumosul teu trecut,
 Și 'n aducerea aminte
 Ale dragostelor sfinte
 S'a ființei ce-am percut!

SUVENIRE

I.

VISUL

Era o cămpie lungă și tăcută,
Lungă ca pustiul, ca moartea de mută !

Sus, în tăină dulce, pe-a noptei senin
Ca un vas de aur luna plutea lin.

Eram pe-un cal aprig care 'ntrecea vîntul ;
Negrele lui coame atingeaū pămîntul.

In cămpia lungă calul meū fugea,
Ear a luă picioare earba n'atingea.

Ne duceamă in cale precum visul duce,
Ca geniă de spaimă, ca doă năluce.

Sburamă noă pe lună precum gândul sboară
Când iubirea dulce inima 'mpresoară.

De-o dată fugaru'mă, sforăind, s'opri.
El in departare trei umbre zări,

Trei fecioare albe, nalte și frumoase,
Decât steoa luniă stele mai voioase,

In veselă horă usoare sălta,
Și glasul lor vesel pe rînd imă cânta:

*

— Tu ce-alergă făr' de plăcere
, In cămpia 'ntunecată,

„Vin' să afli mîngâere,
 „Vin' la curtea mea bogată.
 „În palaturi aurite
 „Și 'n comori nemistuite
 „Tî-oiu da dile fericite,
 „Șoiu fi roaba ta plecată.

*

— Tu ce-alergi făr' de dorință
 „În cămpia părăsită,
 „Vin' s'ating a ta fință
 „Cu-a mea rađă strelucită.
 „A ta mîndră pomenire
 „Va sbura la nemurire
 „Și de-o falnică mărire
 „Va fi 'n veci insuflețită!

*

— Tu ce-alergi făr' de iubire
 „În cămpia cea pustie,
 „Vin' s'aprindă a ta simțire
 „La a dragosteī făclie.
 „Al teū suflet, a ta minte
 „Vor gusta veseliū sfinte

„Lângă-o inimă ferbinte
„Ce te-așteaptă ca să 'nvie!“

Uimit de-a lor cântic și de-a lor zimbire,
Imi răpediiu calul... crudă amăgire!

Un pas numai âncă, eram fericit!
Un pas... ele 'n aer răpide-aŭ sărit,

Și 'nvîrtindu'și hora pe-o rađă de lună
S'aŭ nalțat în ceruri, căntând împreună.

Le-auđiiu deasupră'mi glasul dulce, lin,
Ca o șoaptă blandă, ca un bland suspin.

Le văđuiu ca vulturi, ca trei rîndunele,
Și ca trei steluțe se perdură 'n stele!..

Me treziiu din visul ce me ingâna.
În tăcerea nopței grierul cănta!

II

PE MALUL MÂREI

În ceasul trist de noapte când apriga furtună
Pe marea tulburată săltând din val în val,
Se nalță, se lătesce și vîjie și tună,
Sdrobindu-se de mal.

Atunci când spaïma crudă fiori suflă pin lume,
Când tunetul se poartă vuind din loc în loc,
Când marea fremîntată s'acopere de spume
Și norii ca talazuri aruncă spume de foc.

Imi place a sta singur pe-o stincă dărîmată,
 S'aud pe maluri vîntul cu groază și erând,
 Se ved pe 'ntinsul negru furtuna intărată
 Si cerul fulgerând.

Câci inima mea astfel de jale e muncită
 Si plânge cu durere, la tine când gândesc,
 O! maică, anger dulce! o! maica mea iubită!
 Tu ce-ași sburat din brațe'mi în leagănul ceresc!

Perdut în intuneric sub cerul fără stele,
 Lipsit de-a ta ființă ce zace în mormînt,
 Ești ved în nori, în valuri, icoana vieții mele
 Si gem cu-a noptei vînt!

Ah! mult amar e ceasul când dorul ce jălesce,
Cătând în vremi trecute un suvenir slăvit,
 Se impedică în sboru și cade, se lovesce
 De peatra mormîntală a celor ce-am iubit!

*

Cu-a sale pânză umflate o mică luntrișoară
 Pe luciul viu a mărei de vînt se îngâna,

Și sub un cer albastru, ca lebăda ușoară,
Adî lin se legăna.

Dar vîntul crunt de-odată suflând cu vijelie
Schimbă a mârei față în munți îngrozitori;
Ş'acum sermana luntre pe 'ntinderea pustie
Sdrobită, se zăresce la fulgeri trecători!

Insula Prinkipo. — August 1846.

alăptă nu păstră nici o trăsătură
înțeleagă și cum nu este să te
dămătăi să răsuflare
nu te să te înțeleagă
nu te să te înțeleagă

III

PĂSERICA

Albă păserică !
Ce stai singurică
Lângă cuibul teu ?
Nu 'i șiu senină,
Sau nu curge lină
Apa la pîreū ?

De ce plângi cu jale ?
Vedî sorile tale
Cum se veselesc.

Prin luncile-umbroase
 Vedă cât de voioase
 Sboră și ciripescă!

Ce durere, spune,
 Ce dor greu supune
 Inimioara ta,
 De stări singurică,
 Dragă păserică,
 Si nu poți căntă?

— Frate 'n departare
 O pajură mare
 Se 'naltă mereu.
 Ghîara'ī se lungescă,
 Ochiū'ī se țingesce
 Tot spre cuibul meu.

Apa 'i lină, frate,
 Frunza lin se bate
 În codru 'nflorit.
 Dar cuibul mi jos cade
 Că de mult îl roade
 Un șerpe cumplit!

amandatul din
așa jocă să îl
lucrările și răsu-

rește, în primul
lumina iată că
în primul
lumina iată că
lăcașul - la
căciu său în

IV

MAIORULUI IANCU BRAN

Mergi să 'tă iezi dreapta resplata de la dreptul Ziditor
 Tu ce lași în urmă jale, vrednicule muritor!
 Om de bine, de credință, ce Moldova 'tă-ați iubit,
 Si 'ntr'acest veac plin de rele fapta bună ai slăvit.

Ați tă vechi și dragi tovarăși, capul, armele plecând,
 La lăcașul teu de moarte te ducă jalnic suspinând.
 Glasul clopotelor sună ceasul teu de vecinie,
 Si văzduhul le răspunde prin o tristă armonie.

Apare și în tăruri (vezi)

Trupul teu ce-a fost țărâna în țărâna s'a preface,
 Eară sufletul teu vesel sus în veci va gusta pace,
 Căci în vîeață când, ca tine, omul binele slăvesce,
 Domnul sfînt cu-a sa 'ndurare după moarte 'l miluesce!

1843 — Iași.

V

DESROBIREA ȚIGANILOR

Te slăvesc, o! și ferice! sfîntă și de libertate,
Tu a cărei mîndră radă sufletul român strebate!
Te slăvesc, o! și măreață pentru patria'mi iubită,
Tu ce-arăți ochilor noștri Omenirea desrobită!

Veacuri multe de durere aștăzi trecut cu vijelie
Sub asprime plecând capul unuia neam în osândire!
Dar Românul cu-a să mână rumpe lanțul de robie
Și țiganul, liber astăzi, se deșteaptă 'n fericire!

Adă e soarele mai fălnic! lumea adă e mai voioasă!
 Adă în pept inima'mă cresce! adă e viața mea frumoasă,
 Căci la glasul libertăței văd Moldova deșteptată
 și la glasul Omenirei o simțesc induioșată.

Fală 'n lume și mărire pentru tine 'n veci să fie
 o! Moldovo, țeară mîndră! tu ce dai sfânta dreptate!
 Brățul teu ce sfarmă astădă un jug aspru de robie,
 Tie însăși pregătesc viitor de libertate!

Iași — 31 Ianuarie 1844.

I deodor trax o liliu primăvară
 I sezonul său înflorit o liliu primăvară
 Bălăciorul moșilor liliu primăvară în flori
 Bălăciorul liliu primăvară în flori

liliu primăvară în flori
 liliu primăvară în flori
 liliu primăvară în flori
 liliu primăvară în flori

VI

ODĂ CÂTRĂ BAHLUIU

A deseori departe de-a lumei triste valuri
 Cu pasuri regulate ești măsur al tei pod,
 Bahluiu! locaș de broasce! rișta tănic, fără maluri,
 Ce dormi, chiar ca un pașă, pe patul tei de glod.

„Trecut-ai, dic atunce, a tale negre unde
 „Ca gloria, ca vîeața, ca visul de noroc!
 — Ba, n'au trecut, stăpâne! trist nasul îmi răspunde,
 „Ești le simțesc prea bine căci me cîrnesc din loc.“

Când luna se ivesce pe-a munților gol umer,
 Când pașii mei, ca gândul, prin aburi rătăcescă,
 Îmi placă acele imnuri de broasce fără numer
 Ce, chiar ca *oare care*, în hor *orăcăescu*. *populor (?)*

Atunce în credință a mea inimă saltă
 Ca la un glas prieten iubit și aşteptat,
 Câci gingăsele broasce săntă dulci poetă de baltă
 Precum mulți poetă gingăși săntă broasce de uscat.

1844 — Iași.

VII

ZIMBRUL ȘI VULPEA

FABULĂ

Pe-o pajiște intinsă cu floră imbelșugată
Păscea Zimbrul voios,
Când pe furiș, prin earbă, o vulpe tupilată
I s'arătă și 'i dise cu glas foarte duios:
„O! Zimbrule puternic! o mult slăvite Doamne!
„Se poate-a ta mărire să pască pe câmpii,
„Supusă, ca noi proști, la ploile de toamne,
„La vînt, la ger, la musce, l'a erni vijeli?
„Aă nu gândesc oare că 'n vremile trecute
„S'aă prefăcut în Zimbru un falnic Dumnedee?

„Că soarele s'ar perde pe căi necunoscute
 „De n'ar domni un Zimbru in zodiacul seū?
 „Ah! scumpul meū prietin! dâ'mi voie a te duce
 „Într'un palat de *cinstă* in care ne'ncetăt
 „Chiar eū cu-a mele labe de hrană 'tī voiū aduce,
 „Si te-oīu feri de dușmană cu-al meū protectorat.“

— Ei! te cunosc, șirată! ~~țe~~ ~~s'reata~~

Respusne Zimbrul meū.

„Ai ris și tu în viață o cloară ingămfată,
 „Si de atunci, sermano, tot caș visedī mereū!“

1844. — Iași.

VIII

C U R C I L E

FABULĂ

Nisce curcă îmbărânite,
Gârbovite și sburlite
Sta sub sură tremurând,
Si, privind cu pizmuire
A porumbilor ūubire,
Diceau toate-așa, pe rînd:
„Elei, soro! Elei, frate!
„Așa paseră desfrînate
„Mař vădut-a   an  c   voi?
„Ean privi  , o! sorioare!

„Cum se drăgostescă la soare
 „Făr' a le păsa de noi!
 „Nu le i frică
 „De nimică,
 „N'aș rușine nici de cum!
 „Aș nu sciă c'a nostru nume
 „Onorat de toti e 'n lume,
 „Că drept pilde noi acum...
 — Voî acum sănătă bătrâne,
 Le respunse-atunci un câne.
 „Voî acum sănătă sbîrcite,
 „Gârbovite și sburlite.
 „Voî de ciudă, voî de ură,
 „Stați cobind acum sub sură.
 „Clevetind cu pizmuire
 „A porumbilor iubire,
 „Câci de mult v'ați trăit traful,
 „V'ați măncat de mult malaiul,
 „S'acum toate la un loc
 „Nu plătiți nici de-un potroc!”

fouetice

vocab.

înălță înălță înălță înălță

IX

FRUMOASĂ COPILITĂ

D-rei Z. Filipescu

Frumoasă copilă!
Spune'mi de unde vii
Cu zimbet pe guriă,
Cu mîndri ohă și vii?

Ce ânger mult ferice
Din ceruri te-aă adus
Și pe pămînt aice
Străină te-aă depus?

Tu ești o nălucire,
 Un farmec aurit,
 Un vis de fericire,
 Un ânger de slăvit!

Din cer ești o minune,
 Și dulce 'ți glasul teu
 Ca sfânta rugăciune
 Când bate ceasul reu!

1844 — Borsec.

X

ADEVĚRUL ȘI MINCĂUNA

D-nei Z... N...

"Tă-ș dice că ești frumoasă,
Că ești pasere voioasă,
Că ai glas melodios,
Și că ori cine te vede
E ferice și te crede
Dulce ănger luminos.

"Tă-ș dice că ești o floare
Ce lucescă mai viu la soare
Decât cele-l-alte floră,

Că-a ta gingeșă zimbire,
 Ca un vis de fericire,
 Nasce 'n inimă dulcă fioră.

Dar me tem că 'mă-ai răspunde
 Cu-al teu glas care pătrunde
 Și c'un aer ridicator:
 „O! poete! văd prea bine
 „Că minciuna pentru tine
 „E neprețuită odor.

{ „Lasă ângerii în pace,
 „Și de vrei plăcere-a'mă face
 „Ca poet adeverat,
 „Fă în viață o minune
 „Hotărându-te a'mă spune
 „Adevăr neprelucrat.“

*Tribunul român
în luptă cu
deven - moșolog*

Îți spun dar că ești frumoasă,
 Că ești pasare voioasă,
 Că ai glas incantător,
 Și că 'n vecină frăție
 Sufletu'mă se 'nchină ție
 Ca un frate iubitor.

XI

PE UN ALBUM

În [zădar] vuesce Cerna și se bate
De-a ei stînci mărețe, vechi, nestremutate,
Și 'n cascade albe saltă pe-a lor sîn...
Apa 'i trecătoare, petrele remână!

În zădar și aniș s'adună cu grăbire
Trecând peste inimă ce-aș gustat iubire!
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Pintre-a vietii valuri stă 'n veci neclintit!

lumii ab iubite, credintă și într-o
cunună de mirești și într-o
adunare de oameni, o să se
aducă la calea legilor și legea.

zile următoare să fie să
doar încălcă nu să poată să se aducă
într-o adunare de oameni, să se
aducă la calea legilor și legea.

XII

ROMANTĂ

De-aș fi, ţubito, ginggașa floare
Ce cresce 'n vale, lângă pîrĕu,
Aș da și roăua și mîndrul soare
Pe-o rađă dulce din ochiul teu.

De-aș fi, ţubit-o, paserea mică
Ce pintre frunze saltă ușor,
Pe-a tale brațe stând fără frică,
N'aș vrea în lume ca să mai sbor.

De-aş fi, ţubit-o, vîntul de seară,
 Eű nică o floare n'aş ingăna,
 Ci cât e noaptea de primăvară
 Pe sinu'ťi fraged m'aş legăna.

De-aş fi, ţubit-o, ângerul care
 Te-adioarme noaptea cu glasul seu,
 'Tă-aş fura tańic o sărutare
 Si 'n cer te-aş duce pe sinul meu.

XIII

ADIO MOLDOVEI

Scumpă ţeară și frumoasă,
O! Moldovă, ţeara mea!
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jale grea,
Căci, plutind în visuri line
Pe-al teu sin ca intr'ún raiu,
Dulce și viața de la tine
Ca o dulce di din maiu!

Eă te las, ţeară iubită,
 De-al teă cer me depărtez,
 Dar cu inima cernită
 Plâng amar, amar oftez !
 Trist acum la despărțire,
 De fieri me simt cuprins,
 S'ori ce dragă nălucire
 Pentru mine-acum s'aă stins !

Cine scie, cine scie
 Dacă 'mpins de-al soartei vînt
 M'oioiu intoarce 'n veselie
 Să sărut al teă pămînt !
 De-oioiu videa âncă vr'o dată
 Munți tei resunători
 Ce cu-o frunte înălțată
 Se perdă falnic pintre nori ;

S'aă tei codri de verdeață
 Unde curgă, șoptescă ușor
 Reci isvoare ce daă vîeață,
 Doine care dică de dor.
 S'al teă cer care zimbesce
 Sufletului Românesc,
 Si ori care me iubesc
 S'ori pe care eă iubesc !

Eată ceasul de pornire !
 Eată ceasul mult amar !
 Veselie, fericire,
 Ești le las pe-al teu hotar,
 S'a mea inimă îți dice :
 O ! Moldovo ce jălesc,
 Adio ! remai fericie,
 Fericie să te găsesc !

1848.

XIV

LA MORMINTUL

LUI GR. ROMALO

Încă o rađă care se stinge
Din cerul nostru intunecat!
Inima noastră amar te plângе
O! dulce frate instrăinat!

Martir ţubite a libertăței,
Tu morți departe de-al teu pămînt!
Morți trist pe țermul străinătăței
Și noi te ducem l'al teu mormînt!

O! dormi in pace pe aceste maluri,
 Îngănat dulce, ca 'n vis ușor,
 De glasul măreț purtat de valuri,
 De glasul nostru uimit de dor.

O! sbori din lume, sbori fără jale,
 Suflete blânde! suflet senin!
 Căci noi vom spune patriei tale
 Cât ați dorit-o pe term străin!

Cât vom fi încă purtați prin lume
 De valul vieții, de-al soartei vînt,
 Vom șopti jalnic dragul teu nume
 Ca un Adio l'al teu mormînt!

Constantinopoli — 31 Mai 1819.

Prințul de la Veneția și alături
Dinții săi și alături
Dinții săi săi și alături
Dinții săi săi și alături

alături săi și alături
alături săi și alături
alături săi și alături
alături săi și alături

XV

INTOARCEREA IN TEARĂ

Pe muchi de prăpastii lunecând ușor,
Cu corbi de earnă me întreceam în sbor.

Sania'mi cea mică, murgul meu cel dalb
Lăsaă urme albe pe omětul alb.

Sburamă noī ca gândul ce me 'mpresura;
Gândul meu, ca mine, în ceruri sbara.

Eű resbăteam iute troenī de ninsori,
El lăsa in urmă'ī troenī lungi de nori,

Câci mergeamă depară... el câtră o stea,
Eű, instrăinatul, câtră țeara mea!

*

În zădar copaci ţ crengile'sti plecau
Si zăpadă 'n cale'mi pe rēnd scuturau.

În zădar și cerul viscole stîrnea,
Si cu fulgi prin neguri câmpii așternea.

În zădar și lupi ū, codri ū resbătând,
Cu crivățul erni ū m'alunga u urlând.

Si lupi ū ce urlă, și arbori ū muți
În negura deasă remânea u perduți,

Câci mergeamă in grabă... el câtră o stea,
Eű, instrăinatul, câtră țeara mea!

*

În țeara mea dulce săntă drumuri de flori;
 În dulcea mea țeară sbori, murgule, sbori.

În blandul luceafer am un ânger bland;
 Înalță-te'n sinu'i, o! tristul meu gând!

Teara nu' ū departe; o simt, o ved eū!
 Raiul infloresce în sufletul meu.

Steoa se arată pe cerul senin.
 Ângerul iubirei îmă zimbesce lin.

Periți neguri dese! eată dulcea stea!
 Pei străinătate! eată țeara mea i

XVI

LA MOARTEA

LUÍ P. CAZIMIR

Din ramura plăpindă a tinerimeī tale
O! ţeara mea duioasă!
Aă mai cădut o floare, te-aă părăsit în jale
În jale dureroasă.

Sěrmănaă, tristă mumă! copii-ți de iubire
Te lasă fără vreme!
Ei cadă, secerăti grabnic de-a morței grea lovire,
Pe sinul teŭ ce geme.

Ce vînt amar de moarte, va! sufără peste tine,
 De suferă și moare
 Oră ce de-abia 'nverdesce sub dulcele'ți lumine,
 - Oră ce'î de-abia în floare?

Fatală, crudă soartă! Tot ce e drag în lume,
 Curând din lume pere!
 Ferice care lasă macar un dulce nume
 L'a patriei durere!

XVII.

D R I D R I

Cine n'aū vădut
Si n'aū cunoscut
Pe Dridri voioasă ca o păserică,
Jur pe Dumnează !
Pe sufletul meu !
El în astă lume n'aū vădut nimică.
(Cântic frances.)

Era grațioasă,
Tinéră frumoasă,
Vie Parisiană cu miș de 'ncănatrī.
Mica eî guriță,
Ca o garofită,
Purta o comoară de dulci sărutări.

Dulcea veselie
 Ce inima 'nvie
 Ca un soare vecinie lucia 'n ochi se.
 Ea 'nsufla iubire,
 Plăcere, uimire,
 Căci era artistă in sufletul ei.

Prin ori ce mișcare,
 Prin a sa căntare,
 Prin a sa ființă vesela Dridri
 Seměna o floare
 Cu mici aripioare
 Ce sbura pin aer ca un colibri.

Cine n'aă zărit-o
 Si n'aă urmărit-o
 Trecând in primblare câmpii Elisey?
 Cine-aă urmărit-o
 Si ear aă zărit-o
 Fără să dorească a fi dragul ei?

Parisul e mare!
 Si'n sinul lui are
 Multe frumușele, dalbe cât ai vrea;

Dar aşa dălbică,
 Aşa frumuşică
 N'aă avut Parisul nici n'a mai avea!

Multe sciū să cânte
 Şi voăos se 'ncânte
 Noaptea în bancheturi pe ţubiţii lor,
 Dar ca dênsa cine
 Sciea să înhine
 Cupa veseliei dulcelui amor?

Ca un dalb de lună,
 Ca o veste bună,
 Ea veni pe lume într'un carnaval,
 Şi ridênd de moarte,
 De realele soarte,
 Ea cănta tot astfel pe al lumei val:

„Viaţa'ă trecătoare
 „Dragostea'ă un soare
 „Care luminează calea scurtei vieţi.
 „Mergetă dar ca mine
 „Cu fruntea 'n lumine,
 „Voî ce treceţi plaiul dulcei tineretă.

„Cerul mult fericie
 „Ne-aă trimis aice
 „Ca 'mpreună vesel să călătorim,
 „Si ne-aă dat simțire,
 „Dor de fericire,
 „Inimă ferbinte ca să ne iubim.

„Inima'mă e plină
 „D'amor, de lumină,
 „Si vrea să ţubească până ce-oii muri.
 „Sufletul meu ride;
 „Raoul se deschide
 „Se deschide 'n glasul veseliei Dridri.“

Astfel de cantică
Cânta 'n nepăsare
 Draga copilită cu glas aurit.
 Ea credea 'n iubire
 Si în nălucire
 Ca în ceresci daruri fără de sfîrșit.

Nu sciea că 'n lume
 Cel mai dulce nume,
 Cea mai scumpă floare, cel mai gingăs dor,

Moartea le atinge
 și curând le stinge
 Cum se stinge-un fulger viu și trecător!..

Sub o cruce tristă
 Vesela artistă.
 Odihnesce-acuma singură 'n mormînt.
 Singură, tacută,
 Acum e perdută
 Intr'un colț de lume, sub negrul pămînt!

Dalbe tinerețe,
 Gingașe frumșete,
 Cine putea crede că voi veți peri!..
 De și n'o mai vede,
 Nimine nu crede
 C'aū putut să moară vesela Dridri!

1851 — Paris.

XVIII

UMBREI LUÍ NICU GHICA

Tu ce-ař fost in lume atât de řubit!
Inimă de ānger! suflet amărit!

Mare ař fost tařna durerilor tale,
De-ař lăsat in lacrimi, de-ař lăsat in jale

Patrie, sořie, rude și copiř
Ce te plângu pe malul tristeř veciniciř!

Dar cât de grozavă, cât de nepătrunsă
 Aă fost acea taină în sinu'ți ascunsă,

Astfel tu în suflet erai simțitor
 Și l'a altor patimă dulce 'ndurător,

Astfel scieai face jertfă necontenite,
 Că din pragul morței te-aă fi 'ntors, iubite,

De gândeai ce lacrimă lașă în urma ta,
 De puteai copiii a ți' săruta!..

O! ființă blandă! umbră mult jălită!
 Auđă tu din țermul unde ești sosită,

Cum te plâng lumea care te-aă perdit?
 Cum te plâng țeara care te-aă avut?

Vedă tu vălul negru, noaptea 'ntunecată
 Care peste inimă s'aă intins de-odată?

Simță tu de departe ce desert cumplit
 Lașă intre prietini care te-aă iubit?

Omenirea tristă aŭ perduț in tine
 O comoară scumpă, un isvor de bine,

Patria un razem, noă un frățior,
 Copilași tineri fericirea lor!..

O! voă, lanțuri tainici! voă, legături sfinte
 De copil al țerii, de om, de părinte!

Visuri de iubire și de viitor
 Ce 'ngănați in calea omul trecător!

Voă, simțiri inalte ale Omenirei,
 Glasuri mîngâioase ale Dumnedreirei,

Toate, într-o clipă, cum de-ați părăsit
 Sufletu și nemernic, gându și rătăcit?..

Astfel aŭ vrut soarta! și când ea voește,
 Omul cade!.. earba pe-a lui urmă crește!

Omul e o taină, viața lui un vis.
 Sufletelor blânde cerul e deschis.

Cel ce-aă fost o dată ștersu-s'aă din lume
 Ca un fulger iute, ca un val de spume.

Cel ce respăndit-aă bunuri pe pămînt,
 Singur, in tăcere, zace sub mormînt,

Singur, intr'un codru, doarme el departe
 De al lumei sgomot, visuri mult deșarte,

Ș'umbră'ă e 'ngănată jalnic, lin, ușor
 De-al codrului freamăt și de-al nostru dor!

1851 — Iași.

XIX

DOR DE CĂLĂTORIE

Primăvara cea verdeie
Cu coșita' ţ aurie
Mă-aǔ sosit volos in țeară,
Drăgulița primăvară !

Ş'aǔ adus un dulce soare,
Ş'un sin plin de lăcrimioare.
Ş'aǔ adus o lună plină
Ca s'o scalde in lumină.

Lunca ride și 'nverdesce,
 Doru 'n suflet se trezesce.
 Isvorășul curge 'n vale
 Si 'mă aduce dor de cale.

Dați'mă, dați'mă aripioare
 C'aud glasuri de cucoare.
 Dați'mă aripă sprintinele
 C'aud glas de rîndunele.

Să me duc în depărtare
 Peste munți și peste mare.
 Să me duc în lumea 'ntreagă
 Ca o pasere prieagă.

Duce-măș în cale lungă,
 Dor să nu me mai ajungă !
 Duce-măș și măș tot duce,
 Dor să nu me mai apuce !

XX

BOSFORUL

Dormă in liniștire Bosforul fără valuri
Intr'a Europei măndre s'a Asie verdi maluri
Ca un balaur verde in lupte ostenit.
Din dori și pân'in noapte pe umeri el purtase
Corâbi cu trei poduri, nenumerate vase
Spre-apus și resărit.

Acum dismierdat insă de-a Ginilor suflare,
Se legăna molatic cu-o lenesă mișcare
Și, ca oglindă vie, sub cer se intindea.
Ear luna zimbitoare, și taînică, și lină,
Vîrsând pe-a sale unde dulci spumie de lumină,
Cu fața sa balae in el se oglindea.

Precum acele paserăi, străine călătoare,
 Ce se abată în șesuri la asfințit de soare
 Stringând ale lor aripă cădute de lung sbor,
 Multime de corâbiă cu pânzele 'nvălite
 Sta, umbre urieșe, fantasme neclintite
 Pe luciul Bosfor.

Era la ceasul tańnic când Geniă de noapte
 De la un mal la altul aducă duioase șoapte,
 Când marea 'ncet adoarme cu-o suspinare grea.
 Atunci când lumea 'și pune fantastica sa hańă,
 Când ori ce zefir trece purtând o dulce tańă,
 Când ori ce undă poartă în fruntea căte-o stea.

Era la ora tristă când palida kadînă
 Cu lacrimă pe-a ei gene, cu fruntea pe-a sa mâna,
 Privind în depărtare un sbor de Elcovani,
 Ar vrea pe luciul apei, ca paserile-acele,
 Se fugă 'n sinul noptei, sburând spre Dardanele,
 Departe de tirană.

Nu se zărea atunce pe umeda cămpie
 Decât scînteă și fulgeră de flacără-argintie
 Ce, șerpoind pin apă, plutiau și s'alungau,

Saă Delfină fără număr care, sărind din mare
 Si 'n spume luminoase mișcând a lor spinare,
 In valuri după stele pe rînd se cufundaă.

Acum de mult imamul din minare cântase,
 De mult glasu'ă puternic la rugăciună chiemase,
 Copiii lui Mohamed in naltele geamii;
 Nu s'audea in lume decât suspinuri mute
 S'acele blânde glasuri de umbre nevădute
 Ce vină de prin pustii.

De-odată 'n intuneric o barcă nezărită
 Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită
 Lăsând o urmă lungă pe-adâncul umed plaiu.
 Pe mal un cântic dulce se audi de-odată;
 Ear barca cu grăbire spre cântic indreptată
 Se afundă in umbra mărețului saraiu.

Constantinopoli.

XXI

S T R O F E

LUI C. NEGRU

I

Prietinul meū Negri, iubit și dulce frate
Iti scriu aceste strofe din locuri depărtate
In care-odinoară, ca mine călător,
Lăsând a ta găndire in tainicul ei sbor,
Adeseori ca mine ai stat culcat pe maluri
Cu sufletu'ți in ceruri, cu ochii tei pe valuri.

II

In oră ce parte-a lumei străin eū me găsesc,
Imi place, ~~sint~~ ferice la tine să găndesc,
Si 'n oră ce intemplare a vîetii mele 'mi place

La gândurile mele părtaș de a te face,
 Câci din copilărie cu tine m'am depris
 Se 'mpart ori ce simțire de care sînt cuprins.

III

De me muncesce dorul când imi aduc aminte
 De vremile trecute a dragosteř ferbinte;
 De simt a mele lacrimi curgênd incetișor
 Când se deșteaptă 'n mine al terii gingaș dor,
 Dureri sau vesesie, ori ce vie simțire
 M'aproprie de tine cu-o dulce infrățire.

IV

Acum, pe malul mărei, la umbră stânđ culcat,
 In liniște adîncă și 'n visuri cufundat,
 Privesc trecênd mulțime de vase călătoare
 Ce lunecă pe valuri ca lebede usoare,
 Si gându'mi le urmează sub cerul fără nori
 Ca paserea prieagă ce cată-un cuib de flori.

V

El merge să revadă acele mîndre plaîuri,
 A tinereței noastre armonioase raiuri,
 In care, ca și tine, o! scumpe frățior,

Simțit-am al meū suflet ferice, ūbitor,
 Crescēnd in inflorire sub al ūbirei soare
 Și culegēnd a lumei plăceri incăntătoare.

VI

Se duce el in grabă ș'opresce sborul seū
 Pe unde-odinioară trecut-am tu și eū,
 Dar mař ales iř place uřimit sě se inchine
 Acelor doă țermuri de suvenire pline,
 Neapoli, Venetia, poetice surori
 Ce 'n inimile noastre deșteaptă dulci fiori.

VII

O! Negri, scumpe frate! cât vom trăi in lume
 Cu multă 'nduřořire șopti-vom aste nume,
 Și câte ori in viařă cu drag le vom șopti,
 Cu drag unul la altul frăřesce vom găndi,
 Câci intre doă inimi mař strinsă e unirea
 Când ele de-o potrivă ař cunoscut ūbirea.

VIII

Trecă anii cu grăbire pe calea scurtei vieři!
 Se vestejesce floarea frumoasei tinereři,
 Dar sufletul nu'si perde a sale daruri sfinte.

El vecinie are viață, și își aduce-aminte
 De ori care simțire, de ori care cuvînt
 Ce l'aū făcut să afle chiar cerul pe pămînt.

ix

Așa pe vecinie va sta intipărîtă
 În sufletele noastre icoana mult slăvită
 Acelei ce în lume aū fost ângerul meū!
 Și ora tristă 'n care, sburând la Dumnezeu,
 Ne-aū dat cea de pe urmă a sa dulce privire,
 Unind mânilo noastre în vecinică 'nfrățire!

N O T E

NOTE

D O Ī N E

I. Doīna.

Doīna este cea mai vie expresie a sufletului românesc. Ea cuprinde simțirile sale de durere, de iubire și de dor. — Melodia doīnei, pentru cine o înțelege, este chiar plângerea duioasă a patriei noastre după gloria sa trecută!

II. Baba-Cloanța.

Fiară verde să 'l gonescă...

Fiară-verde, Sânge-roș și Hraconit, suntu stihii dușmane omului.

*Vîrcolacul se lătesce
Sus, pe lună ca un nor...*

Poporul român crede că vîrcolaci mănâncă soarele și luna în timpul eclipselor. Această credare superstițioasă domnește în

țările noastre tocmai din timpul Dacilor, căci însuși Ovidie menescă despre densa în poesiile sale. Vîrcolaciul se numescă în limba latină: *vermicolacius*.

IV. Craiū-noū.

Când se arată Craiū-noū pe cer, fetele și flăcăii români esă în câmp de 'i adresează rugămintă pentru îndeplinirea dorinților lor.

V. Maghiara.

În munți Slatinei curge un pîrău mic ce se numescă Maghiarniță. Legenda poporala spune că numele lui se trage de la întempliera descrisă în această baladă.

IV. Altariul Monăstirei Putna.

LSubiectul acestei balade 'l-am cules în Bucovina, și chiar la monaștirea Putnei unde se află mormîntul eroului care a zidit-o.

VII. Andrii-popă.

Acest hoț a cutrierat țeara șepte ani întregi, fără a'l putea prinde vre o potiră. — La anul 1818, Mihaï Cozoni, unchiul autorului, a fost însărcinat prin poroncă domnească ca să pue mâna pe acel hoț vestit. Deci, întîlnindu'l la Valea-seacă, 'l-a ucis din fuga caluluă, după o cruntă luptă de câteva ore. La 1821, când a isbuenit revoluția grecească, Mihaï Cozoni, a căruia suflet mareț se aprindea lesne la glasul libertăței și a vitejiei, s'a înrolat în armia lui Ipsilanti cu rang de sutaș (*ekatondas*), și la crunta bătălie a Grecilor cu Turciî în Valahia, la Drăgășani, a rămas pe câmpul răsboiului după ce făcuse mari și minunate vitejii.

*Hař la goană de neferi,
Hař la horă de muier!*

Istoric. — Acesta era răcnițul lui Andrii Popa când se isbea asupra potirelor ce întîlnea.

IX. Ursiții.

Fetele românce întrebuiuțează deosebite mijloace de a cunoașce ursiții ce vor avea. Unele discântă isvoarele, credînd că vor videa în fața apei chipurile bărbaților de care așa să aibă parte; altele își legă ochii în noaptea ajunului Bobotezei, și mergă de pună mâna pe un par din gardul casei. Dacă se întemplă ca acel par să fie drept și curat, ursitul are să fie nalt și bine făcut; ear dacă din contra parul e strîmb și nodoros, ursitul are să fie bêtrân și urât. etc., etc.

X. Strigoiuł.

Această baladă am compus-o în tovărăsie cu Costachi Negri, împărțindu-ne subiectul în două părți; eu am lucrat partea I și Negri partea II. — Acea compunere a prietenului meu, plină de frumuseți poetice, este una din cele mai nimerite scriri ale sale.

XII. Strunga.

Pădurea Strungăi a fost mult timp locașul cetelor de hoți, încât acest nume a rămas vestit în Moldova, precum Pădurea-neagră în Germania și pădurea Bondi în Franția.

Ołolio! măř, taie-babă.

Taie-babă: poreclă haidească.

XIV. Făt-Logofăt.

Făt-logofăt este eroul povestilor poporale; el se luptă cu zmeii, și 'i frumos ca soarele, având ca și el plete de aur.

XV. Hora.

Hora este chiar giocul cel vechiului a Romanilor și care era cunoscut sub numele de *chorus*. În timpul horei este obiceiul ca unul din dăntuitorii să cânte din gură și să dea astfel tonul dansului.

Duh-de-spařmă, Přeř-nălucă, etc.

Porecle date țiganilor läutari.

XVI. Sburătorul.

Sburătorul este un geniu nevăzut care pândesc fetele în lună și le sărută pe furis.

XVIII. Cinel-Cinel.

Flăcăi și fetele de la teară petrecu serile ernii la sădătoare propuindu'și cimilituri, dintre care unele sunt foarte poetice.

XX. Dorul româncei.

Nani, nani puřušor...

Femeile românce au obiceiul a legăna și adormi copiii lor cu cântice dulci și melodioase, în care cuvântul *nani, nani*, răsună ades ca o duioasă dismierdere.

XXIV. Mărioara-Florioara.

*Când norocu 'șă schimbă pasul,
N'aducă ană ce-aduce ceasul.*

Proverb național.

Bușăsi auton
il nimiste pre
st național

LĂCRIMIOARE

X. Pescarul Bosforului.

Un talisman bogat.

Popoarele Orientului au o oarbă incredere în puterea talismanurilor.

Ești care dorm la Iușchiudar...

Iușchiudar se să Scutari: oraș mare pe malul Bosforului în Asia, în față cu Galata.

Mař răpidă decât Elcovani.

Elcovani: paseră ce sărbă răpide pe luciul Bosforului. Turci cred că ele sunt sufletele celor ce nu au putut intra în raiul lui Mohamed și au mare respect pentru denele.

Pe mal, la Kandili.

Kandili: sat frumos pe malul Asiei, la mijlocul Bosforului.

XIV. Biondineta.

Mâne mici de Patriciană.

Nobili Venetiei se numea Patriciană.

Să poartă apă de vîndare.

La Venetia suntu fete ce poartă apă de vîndare în ciubere de bronz.

Titianu mă dise 'ncet.

Titianu: pictorul cel mai vestit a Venetiei.

Si pe vechiul Bucentaur...

Bucentaurul era în timpul mărirei Venetiei un vas mare aurit pe care Dogii, la încoronarea lor, se ducea că să arunce un inel în valuri, drept semn de logodnă cu marea Adriatică.

XI. Gondoleta.

În lagună de ne place...

Lagunele Venetiei suntu insule ce se arată în fața apei când se retrage marea.

Pentru noi Siroco tace.

Siroco este un vînt ferbinte care suflă despre Africa și care tulbură ades marea Adriatică.

Pe-a lui Lido verde mal.

Lido: Insulă alăture cu Venetia, în fața Palatului Dogilor.

S U V E N I R E

VII. Zimbrul și Vulpea.

S'aău prefăcut în Zimbru, etc.

Deul Joe când a răpit pe Evropa.

Aăi ris și tu în vătaă o cioară îngâmfată.

Vedă fabula lui Lafontaine: Vulpea și Corbul.

N. B. Limba românescă, de și este pretutindene vorbită în Moldova, Valahia, Bucovina, Besarabia, Transilvania și Banat, în să unele cuvinte a ei se pronunță deosebit în aceste provinții a României, de exemplu: în Valahia cuvintele: *miros*, *dușman*, *bolnav*, se pronunță cu accentul pe cea de pe urmă silabă, când din contra aceleași cuvinte în Moldova primesc accentul pe cea de'ntei silabă.

Cuvântul aripă în Valahia primesce accentul pe litera începătoare *a*, iar în Moldova pe silaba următoare *ri*.

Cuvintele: *gondolă*, *Bosfor*, *Adriatică* primesc accentul când pe silabele, *gon*, *Bos*, *A*; când pe silabele, *do*, *for*, *ti*, etc.

Poesia ca o fiică bună a României adoptează cu drag toate aceste pronunții deosebite, și le întrebuințează după cuviința ritmului și după îndemnul armoniei.